

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLÉN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egész évre . . . 6 frt.
Félévre . . . 3 „
Negyedévre . . . 1 „ 50 kr.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

A nyiltérben minden garmond sor díja 20 kr.

HIRDETÉS DIJJA

hivatalos hirdetéseknek:
Minden szó után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.

Petitnél nagyobb, avagy diszkrétül vagy körzettel ellátott hirdetésekért termékek szerint minden négyzetcentim. után 3 kr. számítottatik.

Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

Ujhely új színháza.

Figyelemmel kísérem e b. lapok összes hasábjait egy idő óta pedig különös előszeretettel annak „Városi és községi ügyek” című rovatát. Hetek óta olvasom, hogy a mi színházunk nemsokára átalakul, mert mostani állapotában sem a modern igényeknek, sem a közbiztosságnak meg nem felel.

Es ez igaz is.

Nemcsak most nem felel meg, de a mikor a nagyközönség azt drága pénzen felépítette, már akkor sem felelt meg rendeltetésének.

De hát ezt hagyjuk. Eső után köpenyeg!

Elővödtem magamban órákhosszan, töprengtem napokig és vitakoztam enmagammal hetekig azon: nem fogja-e évtizedek lezajlása után az akkori nemzedék a mostan átalakítani szándékolt és nemsokára átalakított színházra is azt a véleményt kockáztatni, amit mi most meg-eresztünk a kockák színházára?

Mi pálcát törünk felette: nem fognak-e ők követ dobni reánk?

Erős a hitem, hogy nem.

Volt alkalmam az átalakításra vonatkozó vázlatos tervrajzokat hosszabb ideig látnom és tanulmányoznom. Nyugodt lelkiismerettel mondhatom, hogy azok minden követelménynek teljesen megfelelőek.

Részletesen itt mondom el azt, a mi az átalakítás munkálatainál köz- és tűzbiztossági, egészségügyi és kényelmi szempontból minden színháznak első és elengedhetetlen kelléke.

A vázlatos rajzon feltűnt, hogy a közönség és a színjátszó népség, valamint a zenekar külön-külön bejárásra jut rendeltetése helyére. E végből az utcára a színház épületből 5 be-, illetve kijárás, a városház udvarából 4 kijárás egy előtérrel és a zsidótemplom udvaráról egy kijárás van tervbe véve. Magából a színház belsejéből, mely patkó-alakban széles, kényelmes folyosóval lesz ellátva, a nézőközönség 6 kijáraton át juthat tűzmentes folyosóra; míg a zenekar tagjai és a színészek külön-külön juthatnak a szabadba. Ezek a kijáratok, veszedelem alkalmával, az összes bentlevők (telt ház mellett 531 néző, a zenekar és színészek, tehát körül-belül 600 ember) másfél perc alatt a szabadba ér.

Egészségügyi szempontból a színház teljesen mentes lesz a légjártól.

TÁRCA.

Bál a vármegyházában.

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —

No így még becsapva nem voltam! De úgy kell nekem, miért tartok olyanokat, akik nem azok, jól értesülteknek, véleményesinálónak, a kik után senki sem indul, még önmaguk sem. Keserves helyzetemen, hogy mások is okuljanak, elmondom sebtiben a dolog történetét.

Hetekkel ezelőtt ügyes-bajos dolgaim szék-városunkba, a most már rendezett tanácsu Ujhely városába szökött. Ebéd után, régi szokásomhoz híven, felnéztem egy fekete kávéra, no meg egy kevés újdonságnak magamba szedése végett is a vármegyei kaszinóba. Az első teremben találtam egy pár ösmerősömet, a kik nem hallgatnak a római böles tanácsára, hogy „post mensam nec sta, nec ambula sine causa”, hanem mozognak a biliárd körül, — a másodikban már többen voltak, a kik e tanácsot pontosan követik, mert ebéd után azonnal a kalaber partihoz telepednek, — a harmadikban, az ugynevezett télikertben, a napi eseményeket tárgyaló urak pihentek. En is ide húzódtam, mert hát itt mindkét céloimat elérni véltem: a fekete kávémat szüresölve a helyi újdonságokról is, tevékenykedve az ott volt urakra, tudományt reméltem szerezhetni. Alig hogy leültem s a kezembe vettem a lapot olvasni kezdem, egy véleményesinálónak

A kényelemre nézve szabad legyen felemlítenem, hogy a nézőtér földszinti, első- és másodemeleti páholyokkal, első emeleti erkélyszékekkel, valamint földszinti támlásszékekkel lesz ellátva. Az állóhelyek egyáltalán kaszsirozva lesznek. Helyesen. Az állóhely közönsége folytonos mozgólódásával csak zavarja az előadást.

Először a földszint 189 ülőhelylyel úgy volt tervezve, hogy azokra az ülőhelyekre csak oldalról lehetett volna eljutni. A színügyi bizottság előterjesztésére a tanács ezen változtatott és a földszint, úgy mint most van, közép-átjáróval lesz ellátva.

A színház belseje a következőképpen fog mutatni: a színpad nyolc méterrel nagyobb lesz, mint a mostani és előszínnel lesz ellátva; a zenekar mélyebb helyen lesz elhelyezve. A színpad modern sülyesztővel és zsinórpaddal, jobbról és balról egy-egy munkapaddal lesz ellátva. A földszinten és I. emeleten 18—18, a II. emeleten pedig 12 páholy van tervezve. Az I. emeleten, szemben a színpaddal, van 36 üléses emeleti erkélyszék, a fölött, a II. emeleten, a 126 ülőhelylyel ellátott karzat.

A terv két esti pénztárt, egy nappali pénztárt, kellekes szobát, irodát és ruhatárt tüntet elő a földszinten, míg az öltözők 4 alacsony emeleti magasságban lesznek egymás fölé elhelyezve. Megjegyzem, hogy az I. és II. emeleti páholyoknál toalett-szoba is van s mellettük szükséghely.

Az egész színház légfűtésre van tervezve s a földszint angol-parkettel, mely táncmulatók alkalmával, egy gépezet segítségével, felemelhető és az egész színház táncteremmé átalakítható. Ilyen alkalomra a földszinti páholyok előrése kikapcsolható s kényelmes férőhelyül szolgálhatnak.

A nézőtér, folyosók, színpad és az összes öltözők, ruha- és diszlettárak, helyiségek villamos fényvel lesznek világítva.

Az átalakítással járó munkálatok, a belső berendezés, a diszletek beszerzésén és a világító bevezetésén kívül vázlatosan 25,700 ft 47 krban vannak előirányozva.

Ha tehát a még szükséges 3 méternyi széles területnek vételi árát s a fennebb mondott berendezés költségeit is egybevevesszük: a kiadás a 30 ezer forintot meg fogja haladni.

Honnan veszi ezt a város? Ha nincs elegendő anyagi ereje, szabad-e ezért a tervet el-

hírben álló s egy jól értesültségével magának tekintélyt szerzett új barátom beszélgetése ütötte meg fületem. Az asszonyságok által október 14-ére tervezett bál esélyeit tárgyalták. A lapot letettem s hozzájuk szegődtem, hogy alaposan legyenek én is informálva a nemes célokat szolgáló mulatság esélyeiről. „En és családom nem fog részt venni s azt hiszem ilyenek sokan leszünk — mond az egyik — mert hát hallatlan, hogy ily magasra szabták a részvényeket, több tagból álló család ilyen nagy költséget nem bír meg, azok az asszonyságok nem ösmerik a mai viszonyokat, de meg mi is fog maradni jótékony célra, mert az ingyen vacsora és cukrászda, a pezsgő Lányi bandája nemsokára felemészti a részvényre befizetett összegeket, de még elég sem lesz. Aztán ilyet ki hallott, hogy bált rendezzenek zár-dára protestáns asszonyok, mert úgy van; az eszme megpendítője Dókus Ernőné maga is a rendezésben résztvevők pedig vagy magok vagy férjeik protestánsok. — Igaz és helyes minden megjegyzésed, szólt a másik, én is úgy tudom, hogy nem csak helybeliek nem fognak részt venni, de még a vidékről is alig készül egy-két család, ezek is részben mágnások lesznek, no lesz ott szép kottériázás, s ez annál feltűnőbb is lesz, mert kevesen lesznek. Táncozra ne számítsanak, mert a mint beszélük, a fiatal embereknek viszonzni kell majd a meghívást s miután a férfiak kevésbé gazdálkodók, mint az asszonyok, egynek-egynek 30 frt, sőt ennél is többbe fog a vacsorázás kerülni, ezt pedig egy-két urfit kivéve „unser-einer” nem bírja, így tehát bizonyos, hogy nem fogják a meghívást

ejteni, vagy annak megvalósítását elhalasztani?

Amennyire a városi tanácsot ismerem, ez utóbbi feltevésnek lehetősége ki van zárva.

Bizalommal fordultam hozzájuk felvilágosításért és teljes készséggel kaptam is.

Nemcsak ebben a nagy fontosságú, de egyéb apróbb dolgokban is szeretem információt egészen megbízható és a jelen esetben is közvetlen forrásból meríteni. Nevetős dolognak tartom azt a nagyképszerűséget, a mikor némelyik riporter közlendőjét a másik számban önmaga kénytelen „helyreigazítani” és ez a helyreigazítás is csak ugyanabból a forrásból eredvén, mint az előző közlemény: ugyanannyi erkölcsi értékkel bír.

A kimondott, de még inkább a leirt szó ereje első benyomásában majdnem döntő. De az ilyen „zsurnaliszták”-nak Hekuba minden! Ok irók, mert . . . irnak. Ok „ujságirók.”

A közügy érdekében ilyenek megtörténnie nem lenne szabad. Csodálom is a tanács türelmét, de még inkább előzékenységét, hogy anynyi alaptalan támadás után még információit egyáltalán ad. De a hozzáfutókat mindenkor kapnak: tudom magamról.

Igy kaptam azt a felvilágosítást is, hogy dacára annak, miszerint a színházalap alig 19 ezer forint: a tanács a színház átalakítását már a tavaszra keresztülviszi.

Hogyan?

Igen egyszerűen. S.-A.-Ujhely r. t. város, a vármegyének székes helye és központja, nemsokára közigazgatási, hanem társadalmi és közművelődési tekintetben is. Missziót teljesít ezen a felsővidéken, olyan missziót, amely nemzetiségi szempontból elsőrendű feladata volna az államnak. Ha a misszió teljesítését hazafisságból és önként magára vállalja és vállalta a vármegye már évszázadok óta: az állam anyagi erejével kell, hogy támogassa ebben a nehéz munkájában.

A színügy egyik leghathatósabb eszköze a nemzetiségi kérdésnek. A belügyminister tehát nem zárkozhatik el, hogy e célra a városnak legalább 6—8000 frtot ne adományozzon.

Hasonlóképp a vármegye is!

Pótadó utján mindannyian szívesen hozzájárulunk a vármegye közművelődési alapjához. Kell-e nagyobb és csatlakoztatott tényező a közművelődéshez a színháznál? A közművelődés alapjából 4—5000 frtnak a kiutalása erre a célra

igénybe venni. Szóval kedves barátom kár volt az asszonyoknak ebbe bele fogniok. Látnom előre, hogy a menyecske-bál csufosan meg fog bukni . . .

Nagyon bosszankodtam ezen a párbeszédem, nem tudtam magamba fojtani s úgy gondoltam, hogy hátha valamit még lendíthetek a jobb sorsra érdemes eszme megvalósítására: igyekeztem az urakat kedvezőbb véleményre hangolni. Hogy mit mondtam nekik biztosan nem tudom, de arra emlékszem, ilyen féle megjegyzéseket tettem: Ott a hol a tanügy előbbreviteléről, a hol jótékony célról van szó, ott a vallás nem lehet akadály a nemes eszelekedet gyakorlásában, nagyon helyesen eszelekedet testáns asszonyaink, ha a „zárdát” mint a közművelődés egyik eszközét pártolják, ennek jótékony visszahatása sem foghat elmaradni. Az, hogy sok a részvény ára nem ösmerhetem el; mert jót állok, hogy alig van nálunk család, a ki a belépődij, felülfizetés, vacsora, no meg a reggel felé szokásos pezsgőzésre annál többet ki ne adna. A mi pedig a kottériázást illeti, az ferde megítélése a mi főurainknak, mert bizony ők sokkal kevésbé fogják ezt tenni, mint mi teszünk a polgári bálakon. Ok velünk élnek s velük éreznek mindenben s ott a hol a jótékony cél szolgálatáról van szó, nemsokára elöljárunk, hanem a sikert eljárásukkal már a jövőre is igyekeznek biztosítani. A fiatal emberek egyáltalán nem tarthatnak attól, hogy anyagi viszonyaikat erősebben igényben vevő viszonzásra lesznek kötelezve, mert a jótékony célra rendezett mulatságot nem szokás

nem kárba veszett dolog, hanem igenis élet-szükséglet.

Különben ezekre a ténykörményekre hosszasan szándékozván kiterjeszkedni, most csak rövidesen mutattam reájok.

Ez a tanács terve.

Mi hiszszük, s pedig erősen, hogy tervétől el sem áll, abban semmi meg nem ingatja s meggyitüztött célja felé feltartóztatlanul.

Csak úgy lesz új, modern és jó színházunk, a mely után annyira vágyakozunk.

Hogy talán ez némelyeknek tetszeni nem fog: mondjanak reá ők is *Hekubát*.

—s—s.

Ihнатkó János †.

„A nap úgy jön, miként éjjel a tolvaj“, mondja az evangélium s ezt beteljesedni láttuk, midőn a halál váratlanul, mintegy lopva ragadta ki az élők sorából *Ihнатkó János* szent-széki ülnököt, a nagy-mihályi gör. kat. hívek fenkölt lelkű pásztorát, nagyszámú családjabelieinek gyámolítóját, a kerületi papság nesztorát, a közelet, kultura s általában a társadalom tevékeny, számottevő tagját.

Váratlanul jött a halál, mert a még élet-erős férfi az estét a kaszinóban s otthon övéi körében töltötte, 10 órakor már aludni tért, álmában jobb kezére hajtva fejét, szélütés érte a nemesen dobogó szívet — így találták hozzátartozói a reggeli órákban. — A mily szép volt élete, oly szépnek mondható halála. Miként életében fájdalmat senkinek sem okozott, úgy fájdalom nélkül szállt lelke az eget Urához.

Ihнатkó János a zemplén-vármegyei Szalókon született, hol atyja gör. kat. lelkész volt; iskoláit Kassán és Ungváron végezte, melyek után hajlamát követve a papi pályára lépett s 1859-ben szenteltetett áldozópappá; nevével egy évig élt s ennek halála után mint tábori lelkész Olaszországba költözött; három évre rá hazatért s mikor atyja, már akkor nagy-mihályi lelkész, meghalt, ő lépett örökébe.

Nagy-Mihályban eltöltött hosszú, 37 évi lelkészkedése alatt egyháza érdekében mit tett: fényes bizonyíték maga az istenháza. A hívek rajongó szeretettel csüggték lelképásztárukon, ő emelte vallásosságukat s e két érzet segítségével és saját áldozatkészségével az ódon berendezésű templom belsejét ujjonnan festette, az ikonostázt ahhozértő művészekkel rendbehozatta, felszerelte új butorokkal, értékes misemondó-ruhákkal s drága aranyedényekkel.

Nagyszámú rokona, két özvegy nővére siratják a leggyöngédebb fenntartót, ki tőlük a segédelmet sohasem vonta meg.

Mint a kerület legidősebb papjához gyakran jöttek fiatalabb társai, ki-ki benne önzetlen tanácsadót s szerető barátot talált.

Betölthetetlen az űr, mely érte Nagy-Mihály köz- és kulturális intézményeit, kicsiny városunk társadalmi életében veszteségünk pótolhatatlan. Mint a város képviselőtestületi tagja tevékeny részt vett mindazokban a mozgalmakban, melyek a város fejlődését célozták, lelkes

viszonzni s őket, mint táncosokat hívják oda, s azzal, hogy a kedélyességet fiatalságukkal emelik, kellőképp viszonzták a meghívást. A vidék, remélem, be fog jönni, mert a rendezők egyénisége teljes garanciát nyújt arra, hogy jól fognak mulatni s bizonyosan nem is osztja nézezteiket.

Tovább nem vitatkozhattam, mert nagy sajnálatomra a vonat indulása közeledett s miután „per pedes apostolorum“ volt szándékom az állomásra kísértálni, sietnem kellett, hogy le ne késsem.

Egészen el voltam szomorodva, sajnáltam Dókus Ernőné, hogy oly sokat járt-kélt, vizitelt, leveleket írt, buzdított, kapacitált, kért; sajnáltam Juhászét és Mecznernét, a kik a büfé és cukrászda nehéz gondjait voltak szívesek elvállalni, hogy fáradozásuk kárba vesszen, ha nem lesz báli közönség; sajnáltam, mert így a jótékony célokra csakugyan mi sem fog jutni. De hát vem tehettem semmit, nem vagyok sem „thon angeber“, sem pedig táncos fiatal ember, azt azonban elhatároztam, hogy okvetlenül el fogok menni a bála, úgy sem láttam kivilágítva azokat az ősfalakot, a mióta „cottillion“-t nem táncolnak a bálokon.

Még otthon is sokat gondolkoztam a halottak felett s összehasonlítottam azt az időt, a mikor még én is bálóztam, milyen más idők voltak azok. Csak egy nemes eszmét kellett megpendíteni, az egész vármegye megmozdult s mindenki sietett a siker biztosítása érdekében azt, a mit tenni. Nem tudtam belé nyugodni abba a képbe, a melyet hirneves vármegyémről

híve a munkálatoknak minden téren; széleskörű műveltsége, tapasztalt igazságossága, szilárd jelleme tették mindenki előtt szeretetté.

Mint a nagy-mihályi állami iskola gondnoksági tagja és a szomszédos *Sztrajnya* községbeli állami iskola gondnoksági elnöke szíven hordta ugy a tanítókat, mint az iskola ügyét.

A kaszinónak keletkezésétől kezdve, vagyis 1869 óta pénztárosa, majd alelnöke s választmányi tagja az összetartás, a barátság istápolója volt; leereszkedő szíves bánásmódja az emberekkel eredményezte, hogy mindenki hártalan tisztelettel, szeretettel hódolt nemes egyéniségének.

Istenem! elvetted e drága jó lelket, emléke maradt csupán; de ezt szíveinkbe zártan kegyelettel őrizzük!

A temetés a halálesetet követő napon, október 14-én történt. A koszorúkkal gazdagon díszített érekporsót a halottas házból átvittek a fekete posztóval borított templomba, hol d. e. 10 órakor a *Mihalovics* Jenő topolyáni gör. kat. lelkész mondotta esendes mise folyamán kezdetét vette a temetés megható szertartása, melyet *Dudics* János ker. esperes, rákóczi parókhus, *Dudinszky* Elek l.-voljai, *Seregi* János örmezei, *Pajkossy* Sándor possai, *Csudáky* Jenő gersényi parókhusok segédlete mellett a rokonság, a hitközségi tagok és nagyszámúban megjelent gyászolók előtt végezték.

A ravatalra helyezett díszes koszorúkon a következő felirású szalagok voltak: „A felejt-hetetlen és legjobb rokonnak — a gyászoló család.“ — „Szeretett lelképásztorának — az egyház gondnokság.“ — „Szeretett testvérüknek — a n.-mihályi egyházkerület lelkészei.“ — „A legjobb rokonnak — a Jaczkó család.“ — „A nagy-mihályi kaszinó — feledhetetlen hű tagjának.“ — „Nagy-Mihály város — hű fiának örök emlékezetül.“ — „Kedves kartársamnak — Szent-Léleky Géza.“ — „A nemes barátunk — Polányi Géza és családja.“ — „A szeretett jó Jani bácsinak — Náci és Anica.“ — „A sztrajnyáni állami iskola gondnoksága és tanítótestülete — szeretett elnökének.“ — „A nagy-mihályi áll. iskola tanítótestülete — szeretett gondnoksági tagjának.“ — Elővirág koszorút küldött *Sztáray* Sándor gróf.

Délután 3 órakor megjelent Nagy-Mihály s Sztrajnya összes lakossága valláskülönség nélkül, hogy megadja a végítességet a drága halottnak; itt láttuk *Sztáray* Sándor grótot is uradalma tisztikarának élén, a városi elöljáróságot, az adóhivatalt, szolgabíroságot, járásbíroságot, a tanítótestületeket, az ipartestület gyász-zászlóval; Ungvárról *Roskovics* Emánuel hitiszónokot s *Andrejczó* József püspöki iktatót stb.

A szertartást újból *Dudics* János ker. esperes végezte fényes segédlettel. A bánat s fájdalom kifejezőjeként nem maradt szem könnytelenül, kivált mikor *Andrejczó* János m.-ese-meryei gör. kat. parókhus a szószékről a megboldogult 37 évi működését, tevékenységét méltatta, nemes szívének főbb tanujelét tárta a hallgatóság elé. A remek beszéd elhangzása után a jelenlevő lelkészek egyházi öltönyeikben vállalkra vették a koporsót s megindult az óriási néptömegeből álló kíséret a közeli sírkertbe; itt

azok az urak előttem festettek, de hát el kellett hinnem, hogy minden úgy lesz, a mint mondták, hiszen most ők a közvélemény-csinálók és a jól értesültek.

Néhány nap múltán ismét bevetődtem Ujhelybe s utam a vármegyeházába vezetett. Jár-tomban-kelttemben e b. lap tisztelt szerkesztőjével is összehozott balvégzetem. (Nem a vele való találkozásra értem, hanem annak következményében.) Megörvendtünk egymásnak. Szóbeszéd közben rátértünk a lapra is s az én tisztelt barátom szemrehányásokkal illetett, mert már rég nem szolgáltam rá a vidéki munkatárs elő-kelő címére. Sok dologgal s a világtól való elmaradással hozakodtam elő, de „mea culpa“-mat az ideai szüret eredményéről irandó értesítés beküldésével ígertem jóvátenni. Rátértünk a készsülöben levő bála is. Szó szót ért, mire egyszer kikottyantottam, hogy én is bejövök meg-nézni, milyenek most Ujhelyben az egykor hí-res bálók, s hogy mutatnak a villámosfényénél a festmények, a melyekről azt hallottam, hogy még a mult évben elkészültek. Szerkesztő barátom arcát egy kellemes mosoly árasztotta el s miután közölte velem, hogy sem ő, sem báli tudósítói az októberi bála nem mehetnek el: milyen nagy örömet szereztem neki, hogy megje-lenésemet elárultam, mert hát reméli, hogy eddigi mulasztásomat nem a szüretéről szóló tudósítással, hanem a bálról irandó közleményemmel fogom helyre ütni. En szabódtam a megtiszteltetés-től, ő azonban ettől tette függővé vidéki tudósítói tisztségem megtarthatását és biztosított, hogy a báli tudósítást nem nagy mesterség megírni csak

rövid ima után. a köznép zokogása közben bo-csatották le kedves halottunkat pihenő helyére. Nyugodjék békében!

L.

Vármegyei ügyek.

Dókus Gyula, vármegyénk szeretett fő-jegyzője, betegségéből kiépülve, hosszabb távol-maradás után tegnap délelőtt ismét ellátogatott hivatalába.

Bizottsági tagok választása. Mint már jelentettük, f. hó 16-án töltötték be választás utján mindazokat a helyeket, a melyek egy év leforgása alatt a vármegye bizottsági választott tagok sorában bármi okból megüresedtek. Ujhejben vármegyebizottsági taggá *Schmidt* Lajos rendőrkapitány választatott meg. — Mádon egy választott bizotts. tag a virilisták sorába jutván, az ekként üresedésbe jött hely f. hó 16-án töl-tetett be választás utján; a midőn is *Wetter-schneider* Miksa takarékpénztári titkárt emelte a közbizalom választott bizottsági tagjaink közé. r. l. — A f. hó 16-án volt választásokon tudomásunk szerint megválasztottak még Sze-rencsen: *Simon* József, Tállyán: *Zafirny* István és *Horváth* Béla dr., Nagy-Mihályban: *Vaszily* János és *Papp* Gyula, Sztáran: *Ember* Ernő Mihály.

A székháznál elkezdett pótépítkezés dolga serényen halad előre. Az új építmény, melyet az első udvaron a főépülethez ragaszta-nak, már tető alá kerül. A fölszabadult északi, emeleti folyosón két szobát rekesztenek a föle-váltáros és irattáros számára.

Állami anyakönyvi statisztika. A sá-toralja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál 1899. okt. 14-től—október 21-ig a) házasságot kö-tött: 4 pár; b) kihirdettetett: 2 egyén; c) szü-letési anyakönyvi bejegyzés volt: 14 esetben, d) elhalálozott: 9 egyén.

Hírek a nagyvilágból.

Transzválban a háboru egyre fokozódó erővel dühöng hunok és angolok között. Mind-inkább kitünik, hogy Angliát készületlenül ta-lálta a hadüzenet. A déláfrikai angol csapatok felett, ugy a keleti, mint a nyugati haretéren, eddig diadalt arattak a burok fegyverei. (A leg-ujabb haretéri tudósítások épp az ellenkezőt mondják. — *Szerk.*)

A „Reichsrath“, vagyis az osztrák kép-viselőház Bécsben f. hó 18-án megkezdte ülé-sezését.

Rómában és egész Közép-Olaszországban okt. 16-án istenitéletszerű felhőszakadás volt. A felhőszakadás után pár óráig tartott szapora zá-por következett. A kár, a mi emberéletben és vagyonromlásban esett, óriási.

Hírek az országból.

Ferenc Ferdinánd trónörökös főherceget Zombolyára várják a Bánátba, a hol tisztele-

meg kell figyelni a toaletket, ékszerket, a meg-jelentek névsorát. Agyamon átvillant a kaszi-nóban hallott vélemény, a minek behatása alatt el is hittem, hogy ezt a bált nem lesz nehéz leírni, mert hát miután meg fog bukni, nem lesz kinek a toaletjét, ékszerit és a jelenvoltagekat leírni: örömmel csaptam fel s megígertem, hogy az októberi számba közleményemmel pontosan be fogok rukkolni.

Hogy ígéreteimet pontosan beválthassam, október 14-én már a déli gyorsvonattal én is be-rukkoltam Ujhelybe. A vármegyeháza felé nem is néztem, hogy az ott foglalatok asszony-sá-gok hiábavaló munkáját ne is lássam. A régi „Va-dászkiirt“-be szállásoltam el magamat, hogy leg-alább ennyi legyen meg ma azokra a jó időkre való visszaemlékezéséből, a mikor még a báli közönséget szállító uri fogatokat alig győztük az erkélyről számba venni. A csengős fogatok ro-bogása sem tudott most az ablakhoz esalni, mert ugy gondolkoztam, hogy azok bizonyosan bérkocsik, a melyen, miután szombat van, mun-kásaiknak a szállóbirtokosok viszik ki heti mun-kabereiket.

Hogy tudósítói tisztelem, a mely úgy se fog nagy munkát adni, annál hibebben teljesít-hessem, öt perccel fél kilenc előtt — ekkorra volt a bál kezdete kitűzve, — átsétáltam a vármegye-házába, mert, mint mondotta a bérszolga, minden igyekezete dacára sem tudott bérkocsit kapni, mert mind le volt foglalva. Nem tudtam megérteni s a villámos csengő folytonos csilingelése miatt elrohant szolgáltól se tudtam megkérdezni, hogy tulajdonképp miért is vannak ma este a bér-

Folytatás az I. mellékleten.

tére a jövő hó elején nagy vadászatot rendeznek.

Krieghammer Ödön br. közös hadügy-minister és kísérete Bécsből Budapestre érkezett.

Gyulai Pál, a Kisfaludy-Társaság nagy-érdemű elnöke, erről az állásáról lemondott.

A kisiparosok érdekében és az ipari válság megszüntetése céljából **Hegedüs Sándor** dr. kereskedelemügyi kir. minister nagyszabású mozgalmat indít, melynek jó hatása ország-szerte s mielőbb érezhető lesz.

Színház.

Előző számunkban biztattuk **Kunhegyi** igazgatót, hogy ne rettenjen vissza az évad kezdetén mutatkozó közönytől s reméljen jobbat. Ha jóslatunk nem is vált be egészen, mindenesetre jobb volt a második hét — az elsőnél. Az előadások igen tisztességes színvonalon állottak s közönségünk teljesen meg lehet elégedve a társulat működésével. Ajánljuk is a törekvő, tisztességes igazgatót, úgy szorgalmas társulatát, minden lelkes színügybarát pártfogásába, hogy a derék gárda csüggedés nélkül működhesse.

Szombaton, okt. hó 14-én, „Rika“ volt a műsor. A gyenge szövegű operet vonzó és szép énekszámokkal van tarkítva. Ismerős melódiák ütötték ugyan meg fülünket, de hát ki olyan szerénytelen, hogy Szabados urtól, a szerzőtől, uttorést kívánjon. A Márkus szövege megéppenséggel brutális. Társulatunk igyekezete élvezhető estét szerzett. A magánszámok, valamint a karok összehanguak voltak s jól betanultak. Különösen **Szalai Vilma** emelte érvényre a címszerepet. Bájosan énekelte a cigányját, mely annyira hasonlít a „Cigánybáró“ legszebb számához, mintha ikertestvére volna. Jók voltak **Szelényi** Emilia, **Juhász**, **Bárdy** és **Igmándi**. **Thury** Mariskának szinte kiült a sajnálkozás orcájára, hogy arasznyi szerepében énekelnei, vagy játszanja alkalom nem adatott.

Vasárnap, okt. 15-én, zsufolt nézőtér élvezte **Géczy** István „Fekete rigó“ című népszínművét. — A darabban sok helyen felcsillanó erő szerzőjét dicséri. Az első felvonás különösen mozgalmas és érdekes. Utóbb veszt a darab értékéből, de a vége idilli szeretetben egyesíti a jó emberek becsületes csoportját. Amolyan tiszta ózon leng az egész történet felett s kibékít mindenkit. — A címszerepet **Kunhegyi** Bella kezében láttuk. Kedves és bájos volt ez estén is, mint mindig. Sárka szerepe határozottan naiv szerep s ugylátszik ezért osztotta az igazgató e szerepet **Kunhegyi**nek. Kellemes hanggal hallottunk tőle egy dalocskát is ez estén, melylyel zajos tapsokat aratott. — **Rápolthy** Katinka (Margit) ezuttal csillogtatta szép drámai tehetségét. Az elbukott leányt sok-sok kedves vonással ruházta fel s megtudta hódítani igaz fájalmával az egész közönséget. — **Szelényi** Emilia (Vérse Panna) eléggé fekete lelkű volt s elég kegyetlen. Ugylátszik minden szerepkörben helyt áll. — Kitünő volt ismét

kocsik lefoglalva. Megnyugodtam abba, hogy bizonyosan, miután az eső szakad, a városi közönség a színházba fog kocsizni.

Csendesen akartam bevonulni a terembe, nehogy az arecomon visszatükröződő sajnálattal a főrendezőnőt, a ki, mint a kiszolgáló huszárok mondották már megérkezett, megszorítsam. Tevem azonban nem úgy sikerült, mert a kerület tisztelt képviselője nevével elémbe siettek, nyájas mosolylyal nyújtottak kezét, a mibe aztán minden egyes vendéget fáradhatatlan figyelemmel részesítettek, megdicsérték buzgólkodásomat, hogy elsőnek érkeztem. Elgondoltam milyen ügyesek is az asszonyok érzelmeik eltitkolásában, mert hát a főrendezőnek bizonyosan tudnia kell, hogy az általa oly nagy előszeretettel rendezett bál bukása rövid pár óra múltán már nyilvánossá lesz s ő mégis oly jó kedvű. Alig váltottam pár szót, már kezdetek gyülekezni. En hát siettem helyet foglalni, hogy megfigyelhessem azokat a feleségeket, a kik még jönni fognak. Jegyezni feleslegesnek tartottam, ugyanis megmarad emlékemben az az egy pár toalet. Meg is figyeltem egy sötét lila, egy fehér, barackszin és rózsaszin uszályos selyem ruhát, megbámultam néhány családi ékszer, diadémot, agraffot, kolliét, egy néhány fekete frakkos urnak, molnárkék generálisi, arany-sujtásos kék atillákba feszeskedő tisztnek nevéit is megtudakoltam. De egyszerre csak minden összefolyt szemem előtt a gyors egymásutánban jött nők és urak érkezésével úgy, hogy nem voltam képes se személyt, se ruhát tovább megfigyelni. Kezdem sajnálni, hogy azt a sok se-lyem, gáz és isten tudja miféle nevű drága ru-

Viola s szépen énekelte. — **Bárdy** és **Juhász** két szerelmes lovagot ábrázoltak. Az egyik da-dogott, a másik hadart. Mindkettő kiváló tanu-ságát adta színpadi képességének. **Juhász** többször nyílt színen is megtapsolták hálás szerepében. — **Erdősi** (Fenyő) erőteljes orgánumával s játéka melegével hatott. — **Pápai** elegáns és elég blazirt gróf volt. — **Igmándi** (Zsolomi) és **Arnyai** (kisbíró) egészítették ki eleven játékkal a kerek előadást. — A közönség igen jól mulatott és sokat tapsolt.

Hétfőn, okt. 16-án, az „Aranylakodalm“ volt színen, félhelyárrakkal. A mozgalmas, élénk s hazafias szólammal telt korrajz nagy közönséget vonzott a színházba. A kicsiny színpadhoz arányított jól rendezett előadás szép sikert aratott. Láttunk némely meglepő szép díszletet is s csinos jelmezeket. — **Rápolthy** Katinka ki, ha jól tudjuk Katalin szerepét a fővárosban a „Magyar színház“-ban nagy sikerrel játszotta, nálunk is teljesen meghódította a közönséget. — **Fábián** Kossuthot nemes fönséggel személyesítette. — **Erdősi** jó Koltai volt. — **Krausz** bácsi (Juhász) és **Mikulák** (Igmándi) gyengén voltak beplántálva. **Juhász** hangban, modorban s mozdulatokban messze eltávolodott a szerzők óhajtott „Krausz bácsi“-jától. Mi ezt az alakot amolyan teliszivű, lelkes magyar zsidónak gondoljuk, nem afféle sablonos népszínműbeli „leig“-nek. **Mikulák** pedig csupa érzés és vonzalom. **Igmándi** kevésbé tudta felruházni szerepét ily vonásokkal. Amde mikor az „utolsó ágyu“ elvesztésekor ő maga is alázuhant s oly nagyot ütött magán a „hazáért“, igen lelkesen tapsolták, hogy ne fájjon neki. A többi szerep — bár némelyike jelentékeny — mind kis szerep. Ezekben **Bárdy**, **Dombay** és **Viola** értek el tisztességes sikert.

Kedden, okt. 17-én, „Coulisset“ a „Vig-színház“ kitünő műsordarabja került színre. — Csodás, hogy közönségünk mily kevésbé érdeklődik egyes újdonságok iránt. Ez a jó hírű darab csakhogy éppen páholyközönséget s kevés föld-színzet tudott vonzani. Az előadás méltán érdemelt volna telt házat. A női szerepek kicsinyek, de eléggé kedvesek. **Rápolthy** Katinka helyett, ki ez estén beteg volt, **Kunhegyi** ugrott be a grófné szerepébe. Anyira otthon volt benne, mintha a szerepet neki írták volna. Kedvesen durcás s durcásan kedves volt. Jól is tudta szerepét. — **Kálmán** Margit játszta a másik főb női szerepet, szintén igen kedvesen. A hölgyek igen szépen öltöztek s jó izlést mutattak toalet-jeikben. A címszerepet **Kunhegyi** igazgató személyesítette. Először láttuk színpadon s örülünk, hogy igazgatói terhes teendői mellett, a színpadról is ráér bennünket szórakoztatni. A minden lében kanál, mondhatnók kotnyeles **Coulisset** a ki helyzetről helyzetre szorultabb viszonyok közé sodródik, bravúrral játszotta meg s annyi szeretetreméltósággal, hogy „non plus ultra.“ Nagyon megérdemelte a sűrű tapsokat, éljenezet. — A tábornok szerepében **Arnyai** nyújtott tőle telhető jót. Elég morózus, nyers katona volt. — **Bárdy** és **Erdősi** elegáns két gavallér volt. Meg kell még dicsérnünk két ügyes segéd-színésznőt u. m. **Szelényi** Pionkát és **Daczó** Vil-mát. Mindkettő többször adta jelét szorgalmának s ügyességének. Ez estén kivált esinosan is öl-

hát, a melybe az a sok szép asszony és leány, a kik már 10 órakor a ternet egészen betöltötték, öltözve voltak, nem jegyeztem fel. Megnyugtattam lelkiismeretemet, hogy nem lett volna az sikeres munka ugyan egyrészt azért, mert annyi szebbnél-szebb toaletet és régi ékszeret leírni nem kis mesterség, én meg éppen édes keveset is értek ehhez; másrészt azért, mert az a sok régi ösmerősöm, a ki a várme-gye egyik és másik végéről összesereglett, nem is engedte volna riporteri foglalkozá-somat híven teljesíteni. — Megvallva őszintén, egészen el voltam álmélkodva s a csalódás igen jóleső tudatot ébresztett bennem, mert hát a csalódás nem az enyém volt, azt nekem-kaszinói barátaim szuggerálták. Meglepetésem azonban még fokozódott, mikor a kisterem ajtai megnyil-tak s az étel- és téa-asztaloknál a diszes női közönség helyet foglalt. A megragadó hasonlato-ság folytán gondolataim visszaszálltak azokba az időkbé, a mikor a „nőgyeleti bál“-on **Andrássy-Pálffy** Gabriella grófnő, vagy a mikor az egy-mást követő estélyeken **Andrássy-Wenekheim** Leontina grófnő a magok megszokott kedvessé-gükkel teljesítették a „Lady patronesse“-i nehéz-tisztelet. Mint akkor, most is fesztelenül folyt a tisztelet a mulatozás, az étkezéskben kedélye-teremben a mulatozás, az étkezéskben kedélye-teremben a vacsorázás. Meg is volt ehhez minden kel-sék. A mi páratlan vendégterelő asszonyaink a szíves látásban kifoghatatlanok voltak. A teri-tett asztalok a szakácstudomány és a cukrász-tművészet kitünőségeitől, a pezsgős üvegek soka-ságától roskadoztak. Hja! A mi magyar asszo-nyaink érték azt a francia közmondást: „lesto-mac fait les heureux.“ A cigány kezében repült

töztek. Az előadás gödülékeny volt és rendki-vül mulattató. A darabot meg kellene ismételni!

Szerdán, okt. 18-án „Rika“, operet ment újból, az elsőhöz hasonló jó előadásban.

Csütörtökön, okt. 19-én, „Bánk-bán“ ke-rült színre, melyben **Dombay** Mihály új tag mu-takozott, be mint hős színész. Őszintén meg-vallva, bizonyos megilletődést érzünk magunk-ban, ha **Bánk-bán**-t olvassuk a színlapon. A hogy beléptünk a színházba, tátongó üresség bámult reánk. Mindjárt gondoltuk, hogy S.-A.-Ujhely-ben vagyunk. Kinek kell itt **Katona**? Mentségül azonban szolgáljon az a körülmény, hogy a mű-veket már számtalanszor hallotta közönségünk. — Az előadást általános szereputadás s önértel jel-lemezte. A színészeket meglátszott az ünnepi hangulat s a lelkesültség. — Poétikus, mélyen szenvedő **Melindát** láttunk **Rápolthy** Katinka alakításában. Joggal nevezhetjük őt a társulat legkiválóbb tagjának, a kit művelt közönségünk méltán tüntet ki kegyével és elismerésével. Bájos megjelenése emelte játéka nagyságát. — **Szelényi** Emilia, ez a sokoldalú, nagytehetségű tagja társulatunknak, ez estén mint **Gertrudis** királyné állt helyt, még pedig méltán megérdemelt tap-sok között. Szépen szavalt, választékos volt tetsző játékában s imponáló királyné. — A címszerepet **Dombay** kreálta. Ismerjük a multból, a többnyire könnyed, vigjátéki válfajokból lát-tunk tőle szerepeket. Nos, **Bánk** szerepe szép, férfias megjelenésén s alapos készütségű játékán kívül még hanggal is kellene rendelkeznie. **Bánk** amolyan diszszerep, melyet nagyobbára a hang-melege, hajlékonysága s dallama ruház fel. Két-ségtelen, hogy **Bánk** nagy lelki küzdelméhez egyéni és arejáték feltétlenül szükséges, mégis e szerep főkélléke első sorban az erős orgánum. **Dombay** szép, férfias megjelenésű **Bánk** volt, elég szenvedélyes, elég érzéssel teljes, de több helyen hidegen hagyott bennünket. Mai szerep-lése után nagyobb sikert jósolunk neki a bon-viván szerepekben. — **Erdősi** (Petur) szépen sza-valt s erőteljes alakot mutatott be. Amde Petur nem magában zsörtölődő intrikus, ellenben lel-kesítő, nyiltszívű s nyiltszavu magyar. Őszinte és becsületes. Szemébe néz vésznek és vihar-nak. Ezt nem láttuk **Erdősi**nél. Nem ragadott ma-gával. Szerepét azonban sugó nélkül deklamálta s meglátszott szereplésén az igyekezet, a szorga-lom s a haladás vágya. — **Ottó** szerepe egészen elmosódott. **Kárpáthi** nem való ilyen érzéssel-teli szerepekre. Ha a fenségest a nevelésgestől egy hajszál választja el, úgy éreztük ezt a hajszálat a szerelmi vallomásnál, **Melinda** lábái előtt. Kér-jük szépen igazgató ur, vigyázzon a szereposz-tásnál. — Szép **Endre** király volt **Pápai**, eléggé intrikus **Juhász** mint **Biberach**. Noha az ördög néha cifra képpel jár, még sem óhajtuk **Biberach** urat olyan nyalka legénynek látni, mint a milyen **Juhász** volt. Végre is más arképe van „Hor-kay Feri“-nek s más „Biberach“-nak. Tessék ezt a rendezésnél megfigyelni. — Utóljára hagy-tuk **Tiborez** alakítóját, **Arnyait**, pedig megérde-melte volna, hogy előbb emlegessük. Azért tet-tük ide, hogy diesérettel zárjuk referadánkat. A nyomorult, szegény, de becsületes magyart igaz hűséggel játszotta meg, Szavaiban való élet-fájdalom nyilvánult s őszinte keserűség. Egyike volt a mai est legjobb szereplőinek. Az egész

a vonó s a fiatalok fáradhatatlanul rakták a csár-dást, talán még több kedvvel, mint a hatvanas években a „Rákóczy-gyep“-en lefolyt löversenyek után tartani szokott bálakon **Blaskovich** Ernő és **Tihanyi** Ferenc, ez a két országos hírű csárdás-táncos lejtette. Pedig hát ha e két táncos a ci-gány elibe állt, Mányi Lajos se végét, se hosz-szát a sok hogy-voltnak alig tudta kivárni. A folyton fokozódó s a régi gárdára is átragadt kedvet a későn kelő nap sugarai se tudták lan-kasztani. Egy szó mint száz, ilyen kedélyes, fényes és egymáshoz melegegett fesztelen bára az ugynevezett „francia bál“ óta, a melyet a so-bezült francia katonák javára **Senyey** Lajos báró ez ősteremben rendezett, nem emlékezem. Még abban is hasonlított ez amúhhoz, hogy a fiatalságot, no meg az öregek egyrészt is most is, mint akkor, a déli harangszó poharazás közt, cigány mellett vidávan találta.

Igy lettem én ez által a mindenkinek fe-leldhetetlenül emlékében maradt bál által, azaz dehogy is a bál által, hiszen annak, hogy (az minden jelenlétgetés dicsára minden tekintet-ben teljesen sikerült s hogy a jótékony célokra 920 forint jutott — no meg, hogy a kaszinóba tett megjegyzéseim is alapoknak bizonyultak, ná-lamnál jobban valaki alig örülhet,) hanem az által, hogy bukott bárlól ígertem referadát és sikerültről kelle írnom, hiszékenységem és könnyelmű ígéretem folytán: **becsapva**.

Édes a visszatörles érzése, miért ne gya-korolhatnám azt én is. A gondolatot tett kö-vette. Elhatároztam, hogy szerkesztő barátomat én is becsapom. Báli tudósítást, a minek meg-írásához úgy sem értek, nem küldök, a tisztelt,

előadás emelt színvonalon állott, kiállítása és főképp szép jelmezei díszesek. A kevés közönség s a nagyszámu ifjuság lelkesen tapsoltak.

Pénteken, okt. 20-án, „Az arany ember,” Jókai gyönyörű színműve, zóna-előadásban. — Oly sok jó előadásban láttuk mi már színpadunkon e szép meséjü színművet, hogy erről utat nem igen mondhatunk. A társaság szalon-színészei, néhánynak kivételével, bizony állják a kritikát. — *Timea* rokonszenves szerepét Kálmán Margit kedvesen mutatta be. — *Athalia* (Rápolti Katinka) csinos és szép hölgy, a kiből a talentum is ilyen mértékben van meg. — *Timár Mihály* (Dombay) ügyesen személyesítette, csak arra kérték, hogy ne nagyon deklamáljon. Szép orgánna bir, mely mindenestre kellemes hatást gyakorol a hallgatóra. — *Noémit* (Kunhegyiné), nem neki való szerepben láttuk. Nagy kár, hogy a sokoldalúságot erőlteti. A 3-ik felvonásban egy jelenetét a kis békával díszesre alkotta meg. — Megemlítjük még *Bárdynét* a *Theresa* mama szerepében, a ki disztigvált és decens játékaival sok tapsot érdemelt. — A többi, *Bárdy*, *Erdősy*, *Szelényi* túlzásba tévedt humora a karzatnak, úgy hallottuk, jól tetszett. Bizony kár a miatt a klasszicitást megcsontítani, hogy a karzat jól mulathasson. — Közönség igen szép számmal.

Szombaton, okt. 21-én „*Pepita*” operett. Erről, mint a jövő hét műsoráról is többet jövő számunkban.

Ómega.

Jövöheti műsor. Hétfőn: *Hadak útja* (1848), — kedden: *Viola* az alföldi haramia (*Viola* jutalomjátéka), — szerda: *Gésák*, — csütörtökön: *Egy katona története* (*Bárdy* jutalomjátéka), — szombaton: *Aranykakas* bohózat (ujdonság a vigaszínház műsorából), — vasárnap: *Leszámolás* (Géczy István hatásos népszínműve.)

Jutalomjátékok. Kedden f. hó 23-án a színtársulat egyik rokonszenves tagjának *Viola* József baritonistának leendő jutalomjátéka, mely alkalommal *Szigethy* kitűnő népszínműve „*Viola* az alföldi haramia” kerül előadásra. Az előadás érdekességét fokozza, hogy *Neuwirth* Jenő városunk szülőtte, ki e pályán már 3 1/2 évig működött, ez alkalommal mutatkozik be először közönségünknek a „*Peti cigány*” nehéz szerepében. — *Bárdy* Lajos színtársulatunk buzgó rendezőjének csütörtökön, folyó hó 26-án lesz a jutalomjátéka. Színter kerül a francia színirodalom egyik legremekőbb terméke: az „*Egy katona története*”, a mely a világ összes színpadjain óriási hatással adatik. Mai számunk „*Csarnok*”-ában is adunk belőle izelítőül két hatásos jelenetet. A jeles darabban résztvesz a társulat összes személyzete. A rendkívüli hatásos szerepeket *Bárdy* Lajos, *Rápolti* Katinka, *Kunhegyiné* Bella, *Kálmán* Margit, *Szalay* Vilma, *Szelényi* Emilia, *Erdősy* Károly, *Dombay* Mihály és *Juhász* Pál játsszák. Erre az előre látható ritka színházi élvezetes estére felhívjuk közönségünk figyelmét.

olvasó közönség neheztelését, kilétemet eltitkolva elkerülöm, szerkesztő barátomat pedig kiengeszteltem azzal, hogy bocsánatkérő levelemhez csatolva lesz a jelen voltak betűrendbe szedett névsora, a mint következik:

Almássy Béla, Andrassy Sándor gróf, Bajsz-fivérek: Andor, Zoltán és Ernő, Bánóczy Kálmán ifj., Bánó huszár főhadnagy, Barthos István kapitány és neje, Barthos Tivadar, Berehtold Kázmér gróf, Bencsik Béla, Bernáth Aladár és neje, Bernáth Béla, Bernáth Géza államtitkár neje (Budapestről), Bernáth Győző, Bernáth Zsigmond (Budapestről), Bydeskuthy Sári, Biordy Egon gróf, Biró Pál, Bogay Béla, Csoma Józsefné és leánya (Abaujból), Csiesery Géza huszár ezredes, Czibur László őrnagy és neje, Csergeő István, Dienes István neje és két leánya, Donna Lily Flory Seramezzana marquise (Olaszország), Dobay Sándor (Budapestről), Dókus Ernő es. és kir. kamarás és neje, Dókus László, Ducsay Dénes, (Abaujból), Evva Mariska, Evva Ernő, (Borsodból), Evva Ödön, Ferenczy Elek dr., Fisher Lajos báró, Füzes-séry Boldizsár és leánya, Füzes-séry Elek hadnagy, Görgey Béla és neje, Görgey Géza, Ham-mersberg Jenő kir. főügyész neje és két leánya (Budapestről), Hardenberg Aladár gróf, Henkel-Donnersmark gróf, Windisch-Grätz Carola hercegnő, Hoyos József gróf, Hoyos Viktor gróf, Hornay Béla dr. és neje, Horváth Mihály és neje (Abaujból), Horváth Jolán, (Beregől), Isépy Tihamér, Jármy huszárkapitány, Jekellussy Lajos kamarás tábornok, Juhász Jenő neje és leánya, Juhász Ernő hadnagy, Kádár János lelkész, Katinszky Géza plebános, Kazinezy Artúrné és leánya, Kilmanszegg gróf,

Különfélék.

— **Kinevezések.** *Barna* Bertalan, okl. mérnök, a m. kir. államépítészeti hivatalok személynzeti létszámba kir. segédmérnöké, — *Mazur* Ernő, végzett joghallgató, homonnai lakos pedig a szegedi kir. ítélőtáblához díjas joggyakorlóvá nevezetett ki.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminister *Szűcs* István homonnai járásbírói irnokot a nagyszőlősi járásbíróshoz áthelyezte.

— **Honpolgári eskü.** *Grosse* A. Odön s.-a. ujhelyi lakos, birtokos, ügyszintén neje és két kiskoru gyermeke a belügyi m. kir. minister 94615. sz. a. kelt intézvénnyel a magyar állampolgárok közé felvétetvén, nevezett t. barátunk a honpolgári esküt vármegyénk alispánja előtt f. hó 20-án tette le. Eskütétel után az alispán szép beszédet intézett az új honpolgárhoz, a kinek mi is örömmel gratulálunk!

— **A trónörökösne férjhezmenetele.** A hir, a mivel a fővárosi sajtó ugyszólván naponkint foglalkozik, t. i. *Stefánia* özvegy trónörökösne és *Lónyay* Elemér gróf házasságával, ma már határozott alakban két szárnyra Most már a grófi családhoz közelálló körökből nyert értesülésünk alapján mi is közöljük az immáron bizonyos hirt, hogy a trónörökösne öfensége már a jövő november hóban hitvesévé lesz *Lónyay* Elemér grófnak. Ez a nevezetes hir széles magyar hazánkban, de különösebben vármegyénkben köz-örömet kelt; mert a dúsgazdag *Lónyay*-család vármegyénk lakója, *Deregnőn* lakik a boldog és szerencsés vőlegény testvérbátyja, *Lónyay* Gábor gróf is és a bodrog-olaszi szép kastélyt lakja édes anyja, özv. *Lónyay* Ödönne Pázmány Vilma. *Lónyay* Elemér gróf, a ki az osztály szerint a b.-olaszi uradalomnak is ura, minden valószínűség szerint időnként a b.-olaszi kastélyt is hosszabb időre fel fogja keresni jövendőbeli fen-séges nejevel. Ezt a kastélyt a gróf már jóelőve fejedelmi fényvel és sok műkincsesel rendezett be, hogy méltó otthont teremtsen szerető hitvesének. Hón óhajtuk, hogy Isten mielőbb hozza *Zemplén*-vármegye földjére, a melynek minden lakója örömmel, szeretettel üdvözli a boldog párt!

— **Firczak püspök és a naptáregyesítés.** *Firczak* Gyula munkácsi püspök, mint tudósítónk írja, mozgalmat indított egyházme-gyében a naptáregyesítés dolgában. Október hónap elején körlevelet intézett megyéje pap-ságához, melyben arról értesíti őket, hogy meg-érettnek találja a viszonyokat arra, hogy az il-letékes tényezők az egységes időszámítás, vagyis a Gergely-féle naptárhoz való esatlakozás ügyé-ben a szükséges intézkedéseket megtegyék. Fölhívja azért egyházme-gyéje papságát, hogy ősi gyűléseiket minden esperességi kerületben legkésőbb október végéig tartsák meg s tanács-kozásaik első tárgyaúl a naptáregyesítés kérdé-sét tüzze ki. *Firczak* püspök e nagyfotosságu reformnak több okát adja. Rámutat arra, hogy a jövő évben már tizenhárom nap lesz a kü-lönbőség a kétféle naptár (a *gregoriánus* s gö-rög-katolikusok által használt *juliani*) számítás között s hogy milyen zavarokat és fonákságokat okoz ez a körülmény az ünnepnapok megülé-sében, noha semmiféle rituális intézmény, vagy hitekkely nem követeli a *Julian*-féle naptárhoz való ragaszkodást. A külföldön ezt már észre-

Keresztessy Lajos, Keresztessy Gyula, Konkoly-*Thege* huszárőrhadnagy, Krasznapolszky Fe-renc és neje, Lang Ferdinánd, Lácza László dr., Mailáth József gróf kamarás, Malonyay Tamás és neje, Mauks Árpád neje és leánya, Matolay Béla és neje, Meczner Ferenc, Meczner Gyula idb. és 2 leánya, Meczner Gyula ifj., Miklós Béla ifj., Miklóssy István esperes-plebános, Mocsáry Lajos (Borsodból), Molnár Béla kép-viselő és neje, Molnár Elek (Borsodból), Molnár István főispán, Molnár Leóné, Nagy Barna, Nagy Ignác hadnagy, Nemes Lajos, Nemes Sándor és neje, Nyomárkay Kálmán, Nyomárkay Ödön dr. és neje, Orosz György kamarás huszárkapitány, Pathay Mártha (Abaujból), Payzoss Anica, Péchy Andor ifj., Pintér István és neje, Hoyos grófnő, Putty-Hoyos Mini grófnő, Ragályi Ferenc és neje, Balassa Emma bárónő, Sapieha Windisch-Grätz Valerie hercegnő, özv. Sennyei Pálné bárónő, Sennyei Mici bárónő, Sennyei Géza báró, Sennyei István báró, Sennyei Miklós báró és neje, Staut József, Stépán Gábor neje és leánya, Szemere Gáspár és neje, Hoyos grófnő, Szemere Gézané és leánya, Szemere Vilma Sze-mere Emil, Szemere Dezső, Szemere Kálmán huszárőrhadnagy, Szerdahelyi Vince, neje és leánya, Szerviczkyi Ödön neje és leánya, Szirmay Istvánné, Szirmacsányi Béla dr., Szinyey-Merse Félix és nővere, Szunyoghy Ferenc, Thuránszky László és neje, Thuránszky Zoltán és neje, Thuránszky Tihamér, Waldbott Frigyesné bárónő és két leánya, Waldbott Ödön báró dr., Win-disch-Grätz Lajos herceg, ifj. Vladár Emil, Za-lay Andor, Zinner Henrik és neje.

Csabai.

vették s komoly mozgalom indult meg, hogy a egységes időszámítást a közhasználatu Gergely-féle kalendáriom szerint keresztülvigyék. A gya-korlati érdek figyelembe vétele pedig — így végzi *Firczak* — az ő egyházme-gyében éppen megkivánja az időszámítás egységesítését, mert annak lakosságában sok a latin szertartásu kato-likus és református, kik a Gergely féle naptár szerint számítanak. — A hazafiasan érző és nagy tudományu püspök eme körlevele Gálszé-esen a görög katolikusok között igen nagy örö-met és lelkesedést szült, és ismervén a nagy jelentőségü mozgalomnak ugy a magyar állam-egység megszilárdítására, valamint nemzetgazda-ságunk fejlődésére és a keresztény felekezetek között való béke állandósítására irányuló hatá-sát, a következő üdvözlő sürgönyvel siettek szeretett püspökük iránt hálájukat kifejezni: „*Firczak* Gyula püspök atyánk öméltóságának *Ungvár*. Ritusunk, ezen apostoli örökség meg-mentése, népünk üdve és boldogulása, a magyar államegység erősödésének érdekében tett kegyes és történeti nevezetességü kezdeményezése al-kalmából — a naptár egyesítés terén — fiui hódoló szeretettel szívünk mélyéből üdvözlőjük. A gálszécsi gk. hitközség nevében: Inhatko *Emil* s. k. lelkész, *Valkószky* Győző s. k. kir. aljárásbíró, *Popovics* Antal s. k., *Koleszár* Mihály s. k. kir. járásbírósi tisztviselő, *Maximovics* János s. k. gk. kántor-tanító, *And-rejkovits* Pál s. k. áll. isk. igazgató, *Buzinkai* György s. k. főgondnok, *Zsobrák* András s. k. birtokos”. Fölkérjük egyházme-gyénk velünk érző hazafias hivat, siessenek ez alkalomból ök is leróni a hálás elismerés adóját és nagynevü püspöke irányában. (A.)

— **Uj parókhus.** Az *Inhatko* János, n.-mihályi gk. lelkész halálával megüresedett pa-rókhusi állásra a patróna özv. *Sztáray* Antalné grófné a prezentát a megboldogult sógorának, *Karczab* Pál volt m.-izségi, most klokoesői gk. lelkésznek adta, avval a határozott kikötéssel, hogy az új parókhus két özvegynek életfogytig való eltartásáról gondoskodjék. A klokoesői pa-rókhúira pedig az ajánlatot *Andrejczó* János, márk-esemernyei gk. lelkész, lapunknak is jeles munkatársa kapta.

— **Szüret.** A szüret Ujhely szőlős hegyein javában folyik. Sajnos azonban, hogy a must-nak nem a javát szürik hordóba, mivel a pa-nasz az ideai szüretre általában. Az egész évi változó rosz időjárás miatt nem csak a termés minősége silány, vagy legfeljebb közepes, ha-nem mennyiségre nézve is sokkal kevesebb a tavalyinál, ugy hogy egyes helyeken felénél is kevesebb termett, mint a mult esztendőben. Az új bor áráról még most határozottan nem írha-tunk, mert nagyobb eladások még eddig nem történtek, azt azonban tudjuk, hogy a város szőlőtelepjen termett kevés borért árveresen 30 forintot fizettek hektoliterenként. — *Gálszécsről* írja levelezőnk, hogy ott f. hó 16-án és 17-én volt a szüret s e két nap teljesen készen is let-tek, mert az eredmény nagyon csekély volt, sok szőlőbirtokosnak, kinek máskor 25—30 hordó bora volt, az idén alig van 4—6 hordóval. Nem is volt oly vig a szüret, mint máskor s így a barna gyerekeknek is csekély kereset jutott.

— **A „Zemplén fekete táblája” e. mult** heti számunkban a „*Kegelet*” temetkezési vá-lalatról megjelent közleményünkről ugy infor-máltattunk ujabban, hogy a folyó hó 13-iki temetésen semmi olyan különös dolog nem történt, a mi miatt a vállalatot rendtelenséggel lehetne vádolni; hogy a koporsót betoló deszka nem siklott be oly gyorsan, mint más alkalmak-kor, annak oka volt a sok és a nagy korszoru, melyek miatt a betolással ovatosabbnak kellett lenni; a mi pedig a rendőr segédkezését illeti, erre nézve megnyugtattunk, hogy a vállalatnak eddig is volt s ezután is lesz kellőképp kiok-tatott s ruházott személyzete, mely minden idegen beavatkozást feleslegessé tesz. — Készséggel adunk e soroknak helyet, mert magunk is ta-pasztaltuk, hogy a „*Kegelet*” temetkezési vá-lalat minden temetkezésnél ugy a rend fentar-tása, valamint a díszes kiállításra s a közönség elismerésének megnyerésére nagy sulyt fektet, — hogy ezt nemcsak intézkedéseivel, de a szolid felszámítással is kiérdemelte: misem igazolja job-ban, mint az a körülmény, hogy ma már nem-csak Ujhely, de vidéke is a temetkezéseknél ezt a „*Kegelet*” e. vállalatot keresi fel.

— **Nimródok szerencséje.** A gálszécsi Nimródok egy idő óta nagy szerencsével vadász-nak. Okt. 15-én este *Koch* Ernő lesből egy óriási vadmacskát és egy rókát ejtett el a tarnócai er-dőben. Tegnap (okt. 18-án) pedig a darnói er-dőben a *Fischer* Lajos báró rendezte hajtóvadászaton 2 nagy ordvás, egy métermázsás vaddisznó és egy gyönyörű őzbak esett zsákmányul az alig néhány tagból álló vadásztársaságnak. Az egyik farkast meg az őzbakot *Fischer* Lajos báró, a másik farkast *Pékáry* Géza jegyző, a vaddisznót pedig *Pafesuga* János postamester ejtette el. Két nöstény farkast hajtásban löttek le, melyben volt egy harmadik is, de az kisu-

Folytatás a II. mellékleten.

Foganatosítsuk a vármegye tűzrendészeti szabályrendeletét!

Józsefalva, okt. 17.

Az emberiséget érő elemi csapások között leggyakoribbak a tüzesetek, melyek legtöbbször vétkes gondatlanságból keletkeznek és igen sok családot juttatnak a vagyoni tönkremenés szélére.

A tüzelem ellen való védekezés módját, szerény nézetem és egy kevés tapasztalásom szerint, rendszeres tűzoltó-testületek alakításával vélhetően elérni, még pedig oly formán, hogy minden olyan községben a hol önkéntes tűzoltócsapat szervezése akadályokba ütközik, köteles tűzoltó-csapat létesítenék, vagyis foganatosíttatnék a vármegye „Tűzrendészeti szabályrendelete”, a mely szerint a község minden 20—40 év közötti, szellemi és testi fogyatkozásban nem szenvedő lakosa kötelezett a tűzoltásra, — kivéve a szabályrendeletben felsorolt mentességeket.

Fentiekből következtetve azt hiszem, felesleges fejtegetnem, hogy miképp lenne elérhető a tűzoltó-testületek községünkön történő megalakulása, mert a szükséges „törvényes alap” megvan, s kell hinnem, hogy ezt minden községben ismerik; így tehát csupán egy kevés buzgalom és embertársaink iránt érzett szeretettel párosult jóakarattal s buzgalom kell ahhoz, hogy a tulajdonképp köteleességszerű és az emberiség vagyoni állapota felett örködni hivatott, s azt veszedelem esetén megvédeni törekvő tűzoltó-testület megalakuljon, s így nemes céljának megfeleljen.

Ide vonatkozóan meg kell jegyezni azt is, hogy a községi lakosok jobbnaira ma már ismerik a tűzoltó funkciót nemes voltát, s csakis mozgató erőre van szükség, hogy az idézett egyesületek létrejöjjenek.

Miként az elmondottakból is kitűnik engem csupán az a cél vezetett szavaim tollba vetésére, hogy — miképp én is tettem, t. i. a községi elöljárók közreműködésével a citált szabályrendelet szerint megalakítottam a „köteles tűzoltóság”-ot, bocsánat, hogy e helyütt önmagam emlitem, mert csakis így igazolhatom szerzett tapasztalatom — azokban a községekben is, a hol még ily egyesületek nincsenek, a község érdekeit képviselőnek ne sajnálják a közjó és vagyonbiztonság előmozdítása céljából teendő pénzügyi intézkedéseket s léptessék életbe a vármegye „tűzrendészeti szabályrendelet”-ét.

Igy aztán elérnök azt a humánus célt, hogy a netalán kiűtő tűz nem fog annyi községi lakost koldusbotra juttatni, mint eddig.

„Egy szerves kis egész, sokat elenyészt.”

Székelgy Győző,
tűzoltó-főparancsnok.

Nyugtató.

460 ft. azaz négyszázhatvan forintról o. é., melyeket az 1899. évi október hó 14-én rendezett táncmulatság tiszta jövedelméből Dókus Ernőné önméltósága, a s.-a.-ujhelyi árvaház javára felajánlott és ennek átvételét hálás köszönet nyilvánítása mellett elismerem és ezennel nyugtatom.

S.-A.-Ujhely, 1899. október 18-án.

Vass József s. k.
egyesületi pénztáros.

Nyilvános számadás

a s.-a.-ujhelyi iparosok önképző egyesületének f. évi okt. hó 1-én tartott szüreti mulatsága alkalmából.

Bevétel volt:	175 ft 33 kr.
Felülfizetésekből:	31 ft 80 kr.
Összesen:	207 ft 13 kr.
Kiadás volt:	129 ft 18 kr.
Jövedelem:	77 ft 95 kr.

Felülfizetni szívesek voltak: 10 ftot: Székely Elek, — 2—2 ftot: Kapás L. Aurél, Csernyiczky János, Friss Heimann. — 1 ft 50 krt: Armágyi János. — 1—1 ftot: Éhlert Gyula, Réz Gyula, Szücs Lajos, Szakácsy Károly, Rimár József, Hericz Sándor, Zombory János. — 50—50 krt: Bányász Istvánné, Ruzsinszky István, Turay János, Lahó Jánosné, Kukoly József, Reichard Armin, Botyán Antal, Lenárd Imre, Kötits István. — 40—40 krt: Komlósi László, Keleti Jenő, Frey Miksa, Gelobter Nándor, Vogel Jenő, Rónai Lipót és Rónai Manó.

Fogadják a nemes szívű adakozók, valamint mindazok, a kik multságunk sikerén a jótékony cél érdekében közreműködésükkel fáradozni szívesek voltak e helyen is leghálásabb köszönetünk nyilvánítását.

S. A.-Ujhely, 1899. okt. 21.

Reichard Jenő, Hericz Sándor,
egyes. titkár, egyes. elnök.

Werner Miksa,
egyes. főpénztáros.

Nyugtató.

460 azaz négyszázhatvan forintról o. é. mely összeget, mint az e hó 14-én tartott tánc-

vigalom tiszta jövedelem felét Dókus Ernőné önméltósága a mai napon hiány nélkül felvettem.

S.-A.-Ujhely, 1899. október 18-án.

Kresszelbauer Maximiliána s. k.,
a „Carolineum” főnöknője.

TANÜGY.

A Zemplén vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata

— Rovatvezető: Schneider Jakab. —

Kéziratok a rovatvezetőhöz S.-A.-Ujhelybe küldendők.

Gyűlés előtt.

(Bucusi gyanánt.)

Maholnap két éve lesz, hogy Zemplén-vármegye tanító-sága téltelenségéből föléledve, már úgy értem, mint egyesület és mint soknak jobbnak tetszik: halottaiból feltámadva, nagy tüzzel szent lelkesedéssel gyűltünk egybe a vármegye ősi termébe, hogy megmutassuk a világnak és önmagunknak, hogy méltók vagyunk elődeinkhez, méltók azon érdemes férfiakhoz, kik az egyesületi élet uttörő munkájában a kezdeményezés nehézségeivel megküzdöttek.

A tisztikar egyhangú és szerencsés választása, az elhangzott beszédek, nem kevésbé a közönség dikciói mind nagy reményekre jogosító esemény számba ment. Az alakuló közgyűlés után megtartott választmányi, alsó- és felső-kör alakuló gyűlései, azok élénksége, de már azóta is tartott gyűlések csak megerősítették bennünk a hitet, hogy a zemplén-vármegyei tanító-egyesület így haladva, nemcsak meg fog felelni az iránta táplált igényeknek, de az ország legvirágzóbb és legnevezetesebb egyesületek egyikévé női ki magát.

De mit kell sajnálattal tapasztalnom, nekem, ki az elődök között az uttörő munkából is kivettem a magam részét, hogy a régi baj már megint fenyeget, a lelkesedés tüze kezd hamvadni, a lángok, melyek melegíteni és világítani hivatják, mindinkább homályosodni, kihűlni látszanak, sőt mi egy-kétszer lobbott vetett, szalmatűz volt csupán.

Nem sőtét világnézet szól belőlem, de tények, melyekre ime hivatkozom:

Zemplén-vármegye több mint 500 főnyi tanító-ságából alig egytizedrésze lépett az egyesület tagjai sorába, persze ide nem számítva a hivatalból kötelezetteket.

Teljesült a tanító-ság egy rég táplált óhaja, hogy legyen egy közös szellemi otthona, külön tanügyi lapja, vagy ennek hiányában állandó rovata és mit látunk, hogy a szegény rovatvezetőnek vagy nincs mit közölni, vagy így jár mint a gazdasszony, ki egyszer hetenkint főz ugyan káposztát, de töltelék és hus nélkül; mert azt csak nem várhatja senki, hogy a rovatvezető mindig saját szellemi termékével, ezzel a sovány kosztal táplálja egy vármegye ily intelligens tanító-ságát.

Az elnökségnek a „Zemplén” kiadójával kötött szerződés alapján a tanító-ság 2 ft évi díj mellett kapja a Zemplént, a papír megéri a pénzt és mit gondolnak uraim 500 tanító közül, hány járhatja? Restelem kimondani, 50, pedig eleinte 160 volt.

Az egyesület pályadíjat tűzött ki, tehát szabad tért engedett a munkálkodni szerető tanítóknak, hogy szabad elhatározásból versenyre keljenek és mi lett az eredmény? 2 munkácska. Szegény bírálók, hogy félték, nem fogják győzni a sok dolgozatot átérteni és ime, a bírálók többet dolgoztak, mint a versenyzők.

Mélyen tisztelt kartársaim! a legkitünőbb hadvezér, vagy mondjuk vezérkar hadsereg nélkül, fegyvelmezett és lelkes legénység nélkül, nem képes megállani, tehetetlen...

Feltártam a bajokat kartársaim iránt táplált tiszteletből és szeretetből folyó őszinteséggel és kérem mindnyájukat, vegyék komolyan szívükre az egyesület ezen érdekeit, jöjjen el a gyűlésre közelből és távolból mindenki, hozzon magával mindegyik komoly és állandó ügyszereket.

Gondolkozzék egy életre való eszméről, hozza azt el és tegye az egyesület közbiratókává. Támogassa mindenki tehetsége szerint a vezetőséget teljes odaadással. Tisztséget ne erőszakoljanak senkire és csak olyan vállalkozók reá, kiben van akaratuk és munkaszeretet.

Kedves kartársaim! E helyen vettem a választmány megítélését megbízását e rovat vezetésére, teljes tudatával az ebből reám háruló köteletségnek és nehéz feladatnak, de bátorított a remény, hogy egy lelkes munkás tábor segítségemre lesz és a jobbnál-jobb dolgozatok sokaságában csak úgy fogok válogatni, mint a tyúk a buzazsemek közepett. Sajna, csalódtam ebbeli reményemben és mert e családás teljesen elkedvetlenített, már régen bejelentettem az elnökségnek leköszönésemet, de személyes tekin-

tetekből és ama határtalan tiszteletből, melylyel ügybuzgó, lelkes és tapintatos elnökünk Hodossy Béla kedves barátom iránt viseltem, a jelen közgyűlésig még vezetni vállalkoztam, de ez utolsó határidő, melyen tul egész tisztelettel, hálás köszönettel azok iránt, kik bizalmukkal és szives támogatásukkal kitüntettek, visszateszem a megbízást a választmány kezébe azon óhajjal és reménnyel, hogy rovatunk, melyre mint kitűzött tárgyra, észrevételeimet és indítványomat a választmányban meg fogom tenni, szerencsésebb kezekbe kerülve, több lelkesedést öntsön az egyesület tagjaiba és váljon nagyobb hasznára tanügyünknek.

Isten áldása legyen egyesületünk működésén!

Kartársi szeretettel:
Schneider Jakab.

Holyreigazítás. Az elnökség részéről vett meghívókból látni való, hogy a gyűlés folyó hó 26-án (csütörtökön) lesz és a jelentkezés 24-éig kéretik. Mult számunkban nyomda hibából a jelentkezés határidejéül 27 volt kitéve, mit ezennel 24-ére kiigazítunk.

CSARNOK.

Őszszel.

— Lamartine. —

Erdő, a hol még egy kis zöldség megmaradt
Ti hervatag pás-ton sárguló levelek!
Utolsó szép napok — mosoly a gyász alatt! —
Ti illetek bűmhoz, melán tekintetek!

Lelkem ösvény, melyen némán jár az ábránd
Szeretek rád nézni egyszer, utoljára.
Arnyba vesző fény, mely siri lámpa gyanánt
Félvilágot vet az erdők homályára.

Őszszel, a midőn a természet haldokol,
Fátyolozott arcán lelkem több bájtalál;
Baráti bucsu ez, egy utolsó mosoly,
Ajkról, mit örökre lezárand a halál.

Igy fordulok én is, éltem véghatárán
Mely teljesületlen reményekbe vezetett:
Igy fordulok vissza, irigy szemmel látván
Az örömet, melyet szívem nem élvezett.

Föld, nap, völgyek, halmok, szelid jó természet,
Egy könnyel adozom nektek sirom révén.
Oly balzsamos a lég! Minden egy igézet!
Oly ragyogó a nap, a koporsó szélén!

Szeretném fenéig üritni, ha lehet,
E mézzel s örömmel szinig telt poharat;
E pohárnak, melyből ittam az életet,
Hátha a fenékén még egy csöpp méz maradt.

Hátha a sors még egy boldogságot tartja
Fönn nekem, bár minden remény füstbe mene,
Hátha a tömegben, tölem eltakarva,
Él valahol egy szív — a mely megértene!

Részletek

az „Egy katona története” című színműből.
(Színre kerül esütörtökön, 26-án, Bárdy Lajos rendezői jutalomjátékául.)

Háboru van. Renó János katona (Bárdy) otthon hagyja szép fiatal feleségét Madleint (Rápolti) és kis leánykáját Adrient (mükedvelő.) — Egy éjjel Fontanao mellett táboroznak. Renó titokban hazaszökik felesége és kis gyermekeihez a közelben levő falujukba. — Az erdőn áthaladva segélykiáltást hall, odasiet. Egy embert fojtogatnak, Renó közeledésére a fojtogató megugrik, ott hagyva vérében haldokolva áldozatát, Mornást gróft.

A haldokló átadja Renónak kincseit, hogy juttassa azokat családjának, kis leánykájának. Renó hazaérkezve, átadja megőrzés végett a kincseket, megcsókolja a kis leánykát és aludni küldi, hogy ne legyen tanuja beszélgetésüknek.

Aztán visszasiet a táborba. Madlein épp bezárja az ajtót, a midőn a gyilkos, ki Renót a sötétben követte, beugrik az ablakon és kényszeríti Madleint a kincsek átadására.

Madlein segítségért kiabál. Adrien a kis leány ki akar jönni:

— Mamám! Mamám!

De a gyilkos rázárja az ajtót.

Madlein: Kegyelem, kegyelem! Légy könyörületes.

Lázár: (a gyilkos) Ha kiáltasz, véged neked is, meg a gyermekednek is (tört emel.)

Adrien: (zörög) Mamám, mamám...

Lázár: Hallgattasd el, vagy...

Adrien: Mamám, mamám...

Madlein: Hallgass leánykám, hallgass.

Lázár: Mondd: Az édes apáddal vagyok.

Madlein: az... az...
Lázár: (súgva) Édes apád van itt.
Madlein: Az édes... a... pa... van...

itt
Lázár: Most add ide a szekrény kulcsot.
Maclein nem akarja. Lázár leszúrja. A kin-
eseket magához veszi. Menekül.
Adrien: Mama... mama... mama!
Madlein haldokolva az ajtóhoz vánszorog.
Adrien: Mamám, édes mamám (sir.)
Madlein: Fuss, kiáltás segítséget — én már
nem tudok. (Meghal).
Adrien: (kiabál) Segítség! Segítség!
Falubirája: Nép be a színre!

Második felvonás.

(A táborban)

Falubirája a kis leánykát odahozza. Tudatja
tábornokkal a történeteket.

Tábornok: Mondd csak kis leánykám,
tisztán emlékezel, mikor te a kamrában voltál,
ide ki a mamáska az édes apával beszélgetett!!

Adrien: Igen, katoná bácsi, hanem az
édes apával beszélgetett.

Adrien: Igen, katoná bácsi, hanem azt
tartom, az édes apám nagyon mérges volt, mert
olykor igen lármásan beszélgettek.

Tábornok: S mit kiabált a mamáska?
Adrien: Azt kiabálta ke... gyelem...
kegyelem, irgalom...

Tábornok: S mikor te ki akartál menni s
kérdetted: ki van itt? Ki felelt neked vissza?
Adrien: Hát a mamáska.

Tábornok: És mit felelt?
Adrien: Azt felelte az édes apa volt.

Tábornok: Renó János holnap a hadi tör-
vényesék elé fog állani.
— Vigyétek!

Renó: És holnap elfognak itélni!... Tá-
bornok ur engedje meg, hogy gyermekemtől el
buesazzam. (Sírva borul a gyermeke elé.)

Adrien: Apáskám — te könyezel? Hát
én rikattalok meg? Hisz te tanítottál mindig,
hogy hazudni nem szabad.

(Ilyen érdekesítő jelenetekben bővelkedik
a többi három felvonás is. Jelen színdarabot
Párisban is 200 szor adták egymásután óriási
hatással.)

Városi és községi ügyek.

* **S.-A.-Ujhely rendezett tanácsu vá-
ros** rendőrkapitányának szives figyelmébe ajánlja
a „Zemplén“ egyik olvasója azt a türethetetlen
helyzetet, hogy az építésszek, a mint az építke-
zést befejezték, nem gondoskodnak legott az
építőanyagok eltávolításáról s azok tovább is ott
látatlankodnak az utcán járó-kelő népségnek.
Már hogy ezekért az építész, vagy az épített-
c, vagy éppen az ezerszemű rendőrség hibás-e:
mi nem tudjuk. Legyen olyan jó és tudja meg
a rendőrkapitány ur!

* **Erdő-Horvátiból** írják lapunknak: Fa-
lunkban már vagy két, három hónapja mindég
nagyobb-nagyobb mértékben kezd föllépni a
roncsoló toroklob. Nagyobb baj az annál, hogy
a meleg nyári napok után hirtelen beállt a hideg
idő, még pedig legutóbb nedves, ködös, egyáltalán
fertelmes légkörrel. Nem tudom, hogy miért, de
Erdő-Horvátit egészséges vidékének szokás mon-
dani, amely regényes fekvésével, friss levegőjével
és üdítő vizével kellemesen hat a beteg idegrend-
szerre; de annál borzasztóbb, mert éppen itt
lépett föl a járványos betegség. Mert valóban
annyi ember sehol sem hal meg, mint Erdő-
Horvátiban tüdővészben sem, bár ezt értelmezni
tudom, miután a lakosság nagyobb része szén-
égetéssel foglalkozik, a melynek szénrészecskéi
a levegővel eljutnak a tüdőbe is, s elpusztítják
azt. Ott halott is fekszik kiterítve egy nap, mely
borzasztó szám, s három pap is temet egyszerre.
Iskoláink még nincsennek bezárva, s tán nagyon
megsírathatjuk a kését, gyermekeink a halál
martalékaivá lehetnek. De jó lesz talán az Isten
s a fertelmes betegséget eltávolítandja szerény
hajlékainkról, mert különben pusztulunk! Van-
nak kisebb-nagyobb gyermekek, kik a ra-
gálnak mártirjai, de mit szóljunk ahhoz, mikor
az idősebbeknél, különösen 16—20 éveseknél a
tifuszba esap át, s akkor számukra sincs me-
nekvés!

* **Hitelszövetkezet Szerencsen.** Mailáth
József gf. mint a felső tiszai szövetkezetek el-
nöke, Blasek Jenő titkár és Kulesár József az
ország hitelszövetkezet tisztviselője kíséretében f.
hó 17-én Szerencsen volt a végből, hogy a hi-
telszövetkezet eszméjét a város közönségével
megismertette és megkedveltette. A megalaku-
lás eszméjét a nagy számu hallgatóság örömmel
fogadta.

Vármegyei Hivatalos Rész.

T. Zemplén-vármegye Törvényhatósági
bizottságának S.-A.-Ujhelyben 1899. évi szeptem-
ber hó 29-én tartott közgyűléséből.

414, 22241. sz. Olvastatott a belügyminis-
ter Ónagyméltóságának f. évi 66413 sz. a kelt
körendelete a katonai egyenruhának jogtalan
viselése és az egyenruházati cikkek jogtalan
és törvényellenes elárúsításának megakadályo-
zása iránt.

Szigoru alkalmazkodás és közhirre tétel
végett a járási főszolgabíráknak és S.-A.-Ujhely
város polgármesterének, tudomásulvétel végett
a központi jegyzői karnak kiadatni és a közön-
ség tájékoztatása céljából a „Zemplén“ hivatalos
lapban közzé tételni határozottat.

Kmft.

Jegyzette:

Dókus László,

11-od aljegyző.

Kiadta:

Dókus Gyula,

főjegyző.

Másolat.

M. kir. belügyminis. 66413/V. c. szám.
Körrendelet valamennyi vármegye és városi
törvényhatóság közönségének. — A közös had-
ügy miniszter úr 1899 évi június hó 15-én 1123
sz. a kelt átirata szerint, gyakran tapasztaltott,
hogy szegényebb vidékei munkásai és földmi-
velői előszeretettel viselnek katonai egyenruhá-
zati cikkeket. Ennek következtében igen sok,
különösen gáncországi községekben, a fennálló
rendelet ellenére, kincstári kiselejtezett egyen-
ruházati cikkekkel valóságos kereskedelmi for-
galom fejlődött ki. Számos elközbás folytán a
visszaélések sok esetben megtoroltottak ugyan,
de a legtöbb kereskedő a büntetés elől kisiklott,
mert sikerült beigazolniok, hogy az az egyenru-
házati tárgyakhoz másodkézből jutottak, azokat
bécsi és budapesti házalóktól vásárolták, vagy
az anyagkészletből szétdarabolt állapotban nyil-
váosan elárúsított egyenruházati cikkekkel sa-
ját műhelyeikben állítottak elő. — No ha a
házalóktól kereskedőkhöz jutott egyenruházati
tárgyak honnét eredése kipuhatolatlan maradt,
annyi mégis kétségtelen, hogy e tárgyak csakis
a büntető törvény súlyos megsértésével tulajdo-
nítottak el a katonai kincstártól. Minthogy a
katonai egyenruhának jogosulatlanok általi vi-
selése a katonai állás tekintélyét nagymértékben
aláássa s miután a tapasztalt visszaélések a
leghatározottabban azzal korlátozhatók, ha a ke-
reskedők a szóban levő tárgyakon túl nem ad-
hatnak, mi legkönnyebben úgy érhető el, ha a
lakosság a kiselejtezett egyenruházati cikkek
megvásárlásától tartózkodni kénytelen: ennél-
fogva felhivom a törvényhatóságot, hogy az erre
illetékes közigazgatási bírások hatóságokat
kellően utasítsa, miszerint mindazokkal szem-
ben, kik katonai egyenruhát jogtalanul viselnek,
az 1879. XL. t. c. 44. §-át, azokkal szemben
pedig, akik egyenruházati cikkeknek elárúsítá-
sával jogosulatlanul és törvényellenesen foglal-
koznak, az idézett t. c. 129. §-át szigorúan alkal-
mazzák s az utóbbi esetben, midőn a 129. §-ba
ütköző kihágás tényálladéka látszik fennforogni,
az illetékes kir. járásbírókat haladéktalanul
értesítsék. — Budapest, 1899. augusztus hó
17-én. A miniszter helyett: *Jakabffy* s. k. állam-
titkár.

T. Zemplén-vármegye törvényhatósági
bizottságának S.-A.-Ujhelyben 1899. évi szeptem-
ber hó 29-én tartott közgyűléséből.

417/24336. sz. Olvastatott a Belügyminis-
ter Ónagyméltóságának folyó évi 65402. sz. a
kelt s a vagyontalan perlekedők részére ki-
állítandó szegénységi bizonyítványok kiállítá-
sára körüli eljárást szabályozó körrendelete.

A körrendelet másolata tudomás és mihez-
tartás végett a járási főszolgabírák és S.-A.-
Ujhely város polgármesterének, valamint fogat-
natisítás végett kiadatni határozottat.

Kmft.

Jegyzette:

Dókus László,

11-od aljegyző.

Kiadta:

Dókus Gyula,

főjegyző.

Másolat.

M. kir. belügyminis. 65402/VII. szám.
Körrendelet valamennyi vármegyei és törvény-
hatósági joggal felruházott város közönségének.
Hivatali elődöm 1897. évi október hó 31-én
74099. sz. a kelt körrendeletével felhívta a
törvényhatóságot, hogy a szegénységi és va-
gyontalansági bizonyítványok kiállítására és hi-
telesítésére vonatkozólag az alája rendelt ille-
tékes hatósági közegeket utasítsa, miszerint az
ilynemű bizonyítványok kiállítása és kiszolgál-
tatása körül kellő gondossággal s figyelem-
mel járjanak el. — Dacára ezen körrendeletben
foglalt szigorú figyelmeztetésnek az igazságügyi
minis. urhoz ismételtén érkezett az ügyvédi
kamarák részéről panasz, hogy a vagyontalan-
sági bizonyítványok kiállítása körül a gyakorlat
nélkülözi a megkívántatkozó körülményeket és ala-

posságot. — Jelezen: a bélyeg és illetékek
iránti törvények és szabályok hivatalos össze-
állításában a 85. tételszám 12. pont alatt elő
van írva, hogy vagyontalansági bizonyítvány
csak annak részére állítható ki, a ki birtoka,
tőkepénze, járadéka után, vagy munkálkodása
és szolgálata folytán nem huz nagyobb jövedel-
met, mint a mennyit a szegény lakhelyén szo-
kásos közönséges napszám tesz s a szegény-
ségnek ezen körülményei határozottan kifejtén-
dők s a bizonyítványt kiállító tisztviselő sze-
mélyes felelősség és kártérítés terhe alatt kö-
teles a bizonyítványt kérőnek vagyoni és ke-
reseti viszonyai iránt pontos és megbízható tu-
dakozódás utján magának meggyőződést sze-
rezni. — A pártfogó ügyvéd kirendelése iránti
bírósi megkeresések alapjául szolgáló bizo-
nyítványok nagy száma azonban ezeket a kel-
lékeket nélkülözi, mert a szegénység körülmé-
nyei a bizonyítványokban nagyrészt ninesenek
érintve s a bizonyítványok kiállítása esekély
kivétellel az illető kereseti viszonyainak pontos
és megbízható kipuhatolása nélkül eszközöl-
ték. — Az igazságügyi minis. urnak ennek
következtében f. évi június hó 8-án 19,823. sz.
a kelt megkeresése folytán tehát ujjolag felhi-
vom a törvényhatóságot, hogy a szóban levő
bizonyítványok kiadására s hitelesítésére hiva-
tott hatósági közegeket a visszaélések lehető
meggátolása céljából felelősség terhe mellett is-
mét szigorúan utasítsa s tegye kötelességükké,
hogy a vagyontalansági bizonyítványokban ha-
tározottan és világosan jelöljék meg, miképp
az illető sem birtok, sem tőkepénz, sem járadék,
sem munkálkodása és szolgálata folytán nem
huz nagyobb jövedelmet, mint a mennyit a lak-
helyén szokásos közönséges napszám tesz, to-
vábbá foglalják a bizonyítvány szövegébe azt a
kijelentést, hogy „a hatóság a folyamodónak va-
gyoni és kereseti viszonyairól pontos és meg-
bízható tudakozódás utján szerzett meggyőző-
dést. — A személyes felelősség és kártérítési
kötelezettségnek újabb felmerülő konkrét pa-
nasz esetén leendő megállapíthatása végett azt
is elrendelem, hogy a vagyontalansági bizo-
nyítványok kiállítása alkalmával a bizonyít-
ványt kérő vagyoni viszonyainak kipuhatolá-
sára kiküldött hivatalos közeg neve, továbbá
azoknak a nevei, kiktől értesülést szerzett, vagy
a meggyőződés szerzésnek igénybe vett egyéb
módja, pontosan feljegyeztessék egy e célra ké-
szítendő és megfelelő rovatokkal ellátandó jegy-
zőkönyvbe. — Budapest, 1899. évi szeptember
hó 11-én. — A minis. ur helyett: Széll s. k.
államtitkár.

Zemplén-vármegye törvényhatósági bi-
zottságának 1899. évi szeptember hó 29-én
S.-A.-Ujhelyben tartott közgyűléséből.

397/24611. sz. Olvastatott a m. kir. belügy-
minis. f. évi szeptember hó 12-én 92352. sz.
a. a gazdasági egyesületek országos szövete-
sége által, az elemi károk elleni biztosítás
céljából alakítani elhatározott biztosító szövet-
kezet tárgyában kelt körrendelete, melyben a
vármegye törvényhatóságának figyelmét a szö-
vetség által kezdeményezett mozgalomra felhívja,
s abbéli várakozásának ad kifejezést, hogy elő-
mozditani fogja s annak fejlesztéséhez saját
hatáskörében meleg érdeklődéssel hozzá fog já-
rulni.

395/21348. sz. Az országos magyar gazda-
sági egyesületnek a gazdasági egyesületek or-
szágos szövetsége nevében a vármegye törvény-
hatóságához intézett megkeresése. A gazda kö-
zönség érdekeinek megvédése és a biztosítás
terén egészséges verseny létesítése céljából „Gaz-
dák biztosító szövetkezet“ címmel alakítandó
szövetkezet támogatása és felkarolása iránt.
Továbbá:

396/24095. sz. A vármegye közigazgatási
bizottságának f. évi szeptember hó 6-án tartott
üléséből e tárgyban hozott határozata, melylyel
a vármegye törvényhatósági bizottságát a „Gaz-
dák biztosító szövetkezet“ megalakítása ügyé-
ben megindított mozgalom támogatására felkéri,
s végre:

397. sz. Felolvastatott Viczinándy Ödön és
több vármegyei bizottsági tag részéről e tárgy-
ban beadott indítvány.

A beadott indítványt a vármegye törvény-
hatósági bizottsága elfogadván, határozatilag ki-
mondja, hogy a „Gazdák biztosító szövetkezet“
tekintettel a biztosító intézetek karterbe lépé-
sére, hazafisági és közigazgatási szempontból
hasznosnak, üdvösnek és pártolandónak tartja,
és hogy a létesítendő szövetkezet kitűzött célját
könnyebben elérhesse és a nagy vagyoni kar-
telben lévő biztosító részvénytársaságokkal szem-
ben nagyobb anyagi és erkölcsi erővel biztosab-
ban kezdhesse meg működését, felette kívána-
tosnak találja a bizottság, hogy ez, a vele egy-
cél felé törekvő szinten lelkes, előkelő haza-
fiak által vezérelt „Magyar kölcsönös biztosító
szövetkezet“ egyesüljön.

Ennél fogva, ha a két biztosító szövetke-
zet egyesül, a vármegye törvényhatósága belép

a szövetkezet alapító tagjai közé és a vármegye alispánját 1000, azaz egyezer korona alapítvány jegyzésére ntasítja.

A mennyiben pedig ennek fedeztetésére a vármegye törvényhatósága alappal nem rendelkezik, utasítja az alispánt, hogy a szükséges megszavazandó vármegyei pótdadót a ház és föld birtokokra kivetett állami adók alapján a legközelebbi rendes évnegyedes közgyűlésig a vármegye főszámvévőjével kiszámítván, annak megszavazását a december havi közgyűlés tárgysorozatába felvéve, tüzze ki.

Hogy pedig a törvényhatóság, a létesítendő szövetkezet fellendülését közvetve is előmozdítsa, figyelmezteti a vármegye alispánját és az árvaszék elnökét, hogy hosszabb lejáratu biztosításokat ne eszközöltesse, mert ha a „Gazdák biztosító szövetkezete” meg alakul, a vármegye bizottsága kívánja, hogy a további biztosítások ennél tétessenek meg.

E határozatról a törvényhatóság bizottsága a vármegye hivatalos lapja és a járások főszolgabirái útján azzal értesíti, hogy e minden gazdára és háztulajdonosra hasznos közcél elérése és a saját jól felfogott érdekében mentül tömegesebben jegyezzen a közönség alapítványokat, vagy üzletreszket, hogy a mindnyájunk anyagi javulását célzó közhasznú intézmény megalakulhatása annál inkább biztosítsák.

E célból a „Gazdasági egyesületek országos szövetsége” részéről megküldött tervezetek és aláírási ívek 1—1 példánya a járási főszolgabírának oly felhívással adatik ki, hogy a járásaik területén lakó bizottsági tagok, nemkülönben a városok és községek körében igyekezzenek alapítványokat és üzletreszket gyűjteni. Végül a bizottság jelen határozatát az orsz. magyar gazdasági egyesületet tudatja, a törvényhatóságokat pedig hasonló határozat hozatalára felkéri.

Kmft.
Jegyzette: *Thuránszky László,*
tb. főjegyző.
Kiadta: *Dókus Gyula,*
tb. főjegyző.

T. Zemplén vármegye Törvényhatósági bizottságának S.-A.-Ujhelyben 1899. évi szeptember hó 29-én tartott közgyűléséből.

429/20.976. sz. Olvastatott a házaló kereskedésnek Zemplén vármegye területén való korlátozása iránt alkotott szabályrendelet.

Határozat.
A szabályrendelet elfogadtatván, az a Zemplén hivatalos lap útján az összes községekben meghirdetetik, utasítván S.-A.-Ujhely város polgármestere és a járási főszolgabírák, hogy ezen meghirdetést igazoló bizonyítványokat, a netaláni felebbezésekkel együtt 30 nap alatt az alispánhoz terjesszék be.

Az alispán pedig felhivatik, hogy a meghirdetés foganatosítása után a szabályrendeletet a netaláni felebbezésekkel együtt, a kereskedelmiügyi miniszter őnagyméltóságához jóváhagyás céljából terjessze fel.

Kmft.
Jegyzette: *Dókus László,*
II. od. aljegyző.
Kiadta: *Thuránszky László,*
tb. főjegyző.

428/20.976 sz. **Szabályrendelet.**

a házaló kereskedésnek Zemplén vármegye területén való korlátozása tárgyában

1. §. A házalás, mely alatt az árukkal helységről-helysére és házról-házra járva meghatározott hely nélkül üzött kereskedés értetik, — Zemplén vármegye területén tiltva van.

2. §. Ezen tilalom által az 1852. évi szeptember hó 4-én ke't cs és kir nyilt parancs 17. §-ának összes pontjaiban, nem különben az ezen §-t kiegészítő összes későbbi rendeletekben említett vidékek lakói részére biztosított jogok nem érintetnek.

3. §. Nem érintetnek továbbá ezen tilalmi indékedések által azon iparúzők sem, kik a fennálló gyakorlat szerint a házaló iparúzés folytatásában eddig korlátozva nem voltak, mint pl, a köszorúsók, üvegesek.

4. §. Végül nem érintetnek a speciális székely házi iparcikkek készítői sem, a kik szalma, sás, nádvevssző készítményeiket, szövészeti, fafaragászati stb. kézműveiket a vármegye területén házanként járva is szabadon árulhatják.

5. §. Ezen szabályrendeletben megszabott tilalom a házalókat az országos vásárok látogatásában nem korlátozza, de magától értendő, hogy azok kivéve a 2. 3. és 4. §-okban felsoroltak áruikat ily alkalommal is csak a vásártéren hozhatják forgalomba.

6. §. A tilalmi indékedések alól kivett házalók és iparúzők azonban csak az esetben üzhetik a házaló kereskedést, ha házaló könyvecskéjüket az I-ső fokú hatóságnál láttamoztatták.

7. §. Az ezen szabályrendelet ellen vétők a 2. §-ban említett házalási szabályok 19. §-a értelmében büntetnek.

8. §. Ezen szabályrendelet jóváhagyás és

kihirdetés után lép életbe.

Kelt. T. Zemplén vármegye Törvényhatósági bizottságának S.-A.-Ujhelyben 1899. évi szeptember hó 29-én tartott közgyűlésében.

Jegyzette: *Dókus László,*
II. od. aljegyző.
Kiadta: *Thuránszky László,*
tb. főjegyző.

T. Zemplén vármegye Törvényhatósági bizottságának S.-A.-Ujhelyben 1899. évi szeptember hó 29-én tartott közgyűléséből.

422/16763. sz. Olvastatott a Belügyminiszter őnagyméltóságának folyó évi 62,844 szám alatt kelt intézvénye, melylyel S.-A.-Ujhely rendezett tanácsú város ebtartási szabályrendeletét, miután az 1888. évi VII. t. c. 72 §-a értelmében a rendezett tanácsú városok ebtartási szabályrendeletet nem alkothatnak, jóváhagyási záradéka nélkül visszaküldi.

Határozat.
S.-A.-Ujhely város által bemutatott ebtartási szabályrendeletet a törvényhatóság elfogadja azt a Zemplén hivatalos lap útján az összes községekben meghirdeti, és felhívja a járási főszolgabírákat és S.-A. Ujhely város polgármesterét, hogy ezen meghirdetést igazoló bizonyítványokat, a netaláni felebbezésekkel együtt 30 nap alatt az alispánhoz terjesszék be.

Az alispán utasítatik, hogy a meghirdetés foganatosítása után, a szabályrendeletet a netaláni felebbezésekkel együtt a Be ügyminiszter őnagyméltóságához jóváhagyás céljából terjessze fel.

Kmft.
Jegyzette: *Dókus László,*
II. od. aljegyző.
Kiadta: *Thuránszky László,*
tb. főjegyző.

422/16763 sz. **Szabályrendelet**

az ebtartásra és ebadóra vonatkozólag.

1. §. S.-A.-Ujhely rendezett tanácsú város területén köteles minden itt tartózkodó ebtulajdonos valamennyi ebét a rendőrkaditányságnál bejelenteni és általában az e részben fennálló országos jogszabályokon kívül ezen szabályrendelet rendelkezéseivel alkalmazkodni.

Ebek tarthatása a város területén és azon kívül évi ebadó fizetésének kötelezettségével jár. Az ebadóból befolyó jövedelmek állategészségügyi vagy állattenyésztési célokra fordítatnak.

2. §. A tulajdonos köteles az ebadót a tulajdonát képező bármiféle az azon évben összeirt ebért kivétel nélkül megfizetni. Ez az évenként előzetesen fizetendő ebadó egy évre.

- a) kedvtelésből tartott u. n. lukszus kutyáért 6 korona;
  - b) vadász kutyáért (vizsla, agár, kopó) 2 korona;
  - c) házőrző vagy mészáros kutyáért 1 korona.
- Az ebadófizetés alul felmentetnek:
- a) a város területén minden nyáj után egy pásztorkutyáért;
  - b) a város külterületén általában, valamint a belterületen is, azonban a város utcáitól félreeső külön álló helyen levő minden udvarhoz tartozó egy-egy házőrző kutya.

Az egynél nagyobb számban tartott az a) és b) pontok szerint adómentesnek minősített kutyák után is azonban a lukszus kutyákra megállapított adó fizetendő.

3. §. Az ebadó fizetésnek alapját az összeírás képezi. Az összeírás évenként január hónapban történik.

E végből köteles mindenki minden év január hó 1-étől számított 8 nap alatt a birtokában lévő ebeket, azok számának, minőségének (lásd 2-ik §-t) megjelölése mellett bejelenteni és a bejelentést lakásának pontos jelzése mellett sa'át kezüleg aláírni. Az erre vonatkozó úrlappal az érdekeltek hivatalból láttatnak el. Irni nem tudók a bejelentést előszóval is megtehetik, mely esetben az úrlapot az ebtulajdonos bemondata s crint a rendőrkaditányi hivatal köteles kitölteni.

A ki év közben jut kutyának birtokába, tartozik azt 3 nap alatt bejelenteni,

A ki összeírás után egy fél éven belül szerez kutyát, az az egész évi adótételt, aki a fél év letelte után jut kutyának birtokába, az az illető adótétel felét tartozik megfizetni.

Kinek évközben oly kutyája veszett el, a mely után az adó már meg volt fizetve, az jogosítva van az elvesztetthez hasonló minőségű kutyát azon évben újabb adófizetés kötelezettsége nélkül szerezni és tartani és csak ha az ujonnan szerzett kutya magasabb adótétel alá esik, köteles az adótöbbletet megfizetni.

4. §. A 2-ik §-ban körülírt ebadónak a város pénzraktára történő lefizetése után a rendőrkaditányi hivatal kizsoltgáltatott ebrédjegy az eb nyakkő tőjére akasztandó. A védjeggyel ellátott kutyákról a rendőrkaditányi hivatal megbízott közege nyilvántartást vezet. Az ércelemekből álló ebrédjegyen az éve és a nyilvántartási lajstrom folyó száma kiütendő. — A rendőrkaditány intézkedik az iránt, hogy az ebrédjegyek évről-évre más alakúak legyenek.

5. §. Az ebtulajdonos köteles minden kutyáját kötelei etetni, itatni, gondozni és a kutyájára felügyelni. — A kutya által okozott kárt a tulajdonos tartozik megtéríteni, ha azonban felingerelt kutya okozta a kárt, — az ingerlő felelős.

6. §. Valamennyi a város területén levő eb, az utcákon, tereken és egyáltalán a házon kívül bárhol, a marás lehetőségét kizárt módon meg erősített szájosárral látandó el.

E szabály alól csak a vizslakutyák vétetnek ki, a melyek zárlati időn belül az utcákon és tereken, szájosár nélkül is vezethetők, de pórázon

Nagyobb alkotású, továbbá a harapásra hajlandó kutyák, valamint a mészárosok kutyái itthon nappal megkötve tartandók s éjel csakis oly bekerített helyen bocsáthatók szabadon, a hol nem kell attól tartani, hogy az eb elszabadul. — Azok az ebek, a melyek szájosárral és ezenkívül védjeggyel ellátva nincsenek, a gypmester, vagy legényei által elfogatnak és a rendőrkaditányi hivatalnál nyilvántartott ebek az illető tulajdonos kérelmére és 8 órán belül, de csak a városi állatorvos meghallgatásával és csak akkor adhatók, ki a rendőrkaditányi rendeletére, hz az állatorvos az ebet egészségesnek találta és a kutya tulajdonosa az elfogatási, a vizsgálati és tartási díjat lefizette.

Az általános egyszerű vizsgálat díja a 1 korona, a kutya tartásdíja naponként 40 fillér.

A nem egészséges kutyák a gypmester által azonnal és feltétlenül kiirtandók.

A vidékről és szomszédos községekből bejövő kóbor ebek lehetőleg már a város határában az erre feljogosított rendőr közegek által lelővettnek.

(Folyt. köv.)

T. Zemplén vármegye törvényhatósági bizottságának S.-A.-Ujhelyben 1899. évi szeptember hó 29-én tartott közgyűléséből.

419/16491—16803. Olvastatott a honvédelmi miniszter őnagyméltóságának folyó évi 41247. szám alatt kelt intézvénye, melyben a mult évi 700/25,107. sz. a tett feliratra értesíti a vármegye törvényhatóságát, hogy az összes magyarországi hadtest parancsnokságok utasítva lettek, hogy az aratás ideje alatt a fegyvergyakorlatra köteles póttartalékosok és tartalékosok és ezentul a mezei munkások sorából be ne hívassanak, ha pedig a mezei munkával foglalkozó nem tényleges állományú legénységnek behívása mindazonáltal elkerülhetlenül szükségessé válnék, ezeknek a fegyvergyakorlatok alóli felmentése iránt benyújtandó indokolt kérvényei mindannyiszor köllőleg figyelembe vé tessenek; — valamint a földmivelésügyi miniszter őnagyméltóságának folyó évi 6383. eln. sz. alatt ugyanezt közlő körrendelete.

Tudomásul vétetvén, az érdekeltek tájékoztatása céljából a „Zemplén” hivatalos lap útján közhírré tétetni határozatott.

Kmft.
Jegyzette: *Dókus László,*
II. od. aljegyző.
Kiadta: *Thuránszky László,*
tb. főjegyző.

T. Zemplén vármegye törvényhatósági bizottságának S.-A.-Ujhelyben 1899. évi szeptember 29-én tartott közgyűléséből,

406/16650. sz. Olvastatott a nagymélt. m. kir. földmivelésügyi miniszter f. évi 4361/IV—3. sz. a kelt leirata, melyben értesíti a vármegye közönségét, hogy az 1895. évi XLII. t. c. védelme alá helyezett mezőgazdasági termények, termékek és cikkeknek, valamint az ezek hamisítására alkalmas anyagoknak szükségessé vált szakszerű vizsgálatáért járó díjak leszállítása iránt a vármegye törvényhatóságának intézett kérelmét teljesíthetőnek nem találta.

A nagyméltóságú földmivelésügyi miniszter leirata a „Zemplén” hivatalos lapban tudomás végett közzététetni, valamint alkalmazkodás céljából a járási főszolgabírának és S.-A.-Ujhely város polgármesterének kiadatai rendeltetik.

Kmft.
Jegyzette és kiadta: *Thuránszky László,*
tb. főjegyző.

Másolat.

Földmivelésügyi m. kir. minist. 4361/IV—3. szám. Zemplén vármegye közönségének. A vármegye törvényhatósági bizottságának mult évi február hó 23-án tartott közgyűlésén 16/27839. szám alatt, illetőleg mult évi szeptember hó 30-án tartott közgyűlésén 491/8016. sz. a hozott s a vármegye alispánjának mult évi december hó 20-án 30456 sz. a kelt jelentésével felterjesztett határozataira értesitem a vármegye közönségét, hogy az 1895. évi XLVI. t. c. védelme alá helyezett mezőgazdasági terményeknek, termékeknek és cikkeknek, valamint az ezek hamisítására alkalmas anyagoknak szükségessé váló szakszerű vizsgálatiért a hivatkozott törvény végrehajtása tárgyában kiadott 38286/896. sz. rendelet 17. §-ában megállapított

vizsgálati díjaknak leszállítása iránti kérelmét teljesíthetőnek nem találtam. Megjegyzem azonban, hogy a tárcám fenhatósága alá tartozó állami, vagy kísérleti és megvizsgáló állomások minden oly esetben, midőn valamely hatóság részéről közügyben a közérdek szempontjából teljesítendő vizsgálat eszközzése, illetve szakvélemény adása iránt kerestetnek meg, ily esetekben az eszközölt vizsgálatok után díjakat fel nem számíthatnak; az 1895. évi XLVI. t. c. végrehajtásából kifolyólag eszközöndő vizsgálatokért járó s a törvényhatóság házi pénztára által esetről-esetre előlegezendő vizsgálati díjak pedig, marasztaló ítélet esetében az elítélt által törítettnek meg; behajthatlanság vagy felmentő ítélet esetében pedig vagy ha az ellenőrző vizsgálat alá vont mezőgazdasági termék, termék, vagy cikk, illetve anyag büntető eljárás megindítására alapot nem szolgáltatott s a vizsgálati díjak megfizetésére a gondatlanul, vagy tudva hamisan feljelentő nem köteleztetett, az államkincstárt terhelik, s azok a törvényhatóság házi pénztárának az idézett végrehajtási rendelet 17. és 35. §-ában előírt módon megterítettnek. Budapest, 1899. évi június 1. A minister megbízásából Tormay s. k.

3907. sz. Zemplén-vármegye kir. tanfelügyelőjétől.
Zemplén-vármegye Tekintetes Tanitói Karához.

Értesitem a Tek. Tanító Urakat, hogy Szeesányi Antal szomorfalui állami tanító 50 db. ügyesen megírt és igen hasznos ismereteket tartalmazó gyermek-verset adott ki, s éppen azért a szövegben levő verseket tartalmazó füzetkét a T. Tanító Urak figyelmébe megvételre annyival is inkább ajánlom, mert a bevétel 50 %-át szerző a „Tanitók Háza” javára ajánlotta fel.

A füzetke ára 10 karajéár, s megrendelhető a szerzőnél, kinek lakás Szomorfalui (Nyitra m.)

S.-A.-Ujhely, 1899. október 3
Nemes Lajos,
kir. tan., tanfelügyelő.

4097. sz. Zemplén-vármegye kir. tanfelügyelőjétől.
Zemplén-vármegye Tekintetes Tanitói Karához.

Vaday József nagy-váradai község iskolai igazgató általános- és gazdasági ismétlő iskolások számára könyvet írt és adott ki, mely módszeres feldolgozása, világos, könnyen érthető stílusa, tiszta nyomása és olcsóságaért a közfigyelmet valóban megérdemli.

Midőn ezt a T. Tanító Urak b. tudomására hozom, egyszersmind arról is értesitem önöket, hogy a szövegben levő és ministerileg engedélyezett könyv a szerzőnél 44 kr-ért, könyvkereskedésben pedig 48 kr-ért kapható.

S.-A.-Ujhely, 1899. október 14-én.
Nemes Lajos,
kir. tan. tanfelügyelő.

A m. kir. vincellériskola igazgatóságától.

A tarczali m. kir. vincellériskola igazgatósága az ezen iskolánál rendszeresített egy éves vincellériskező tanfolyamra való felvételre pályázatot hirdet. A tanfolyam f. évi december hó 1-én kezdődik s a felvételre azon egyének pályázhatnak a kik:

a) munkára elég erős testalkattal bírnak s egészséges voltak orvosi bizonyítvánnyal igazolják; katonai kötelezettségüknek eleget tettek, vagy a III. korosztály alól már fel vannak mentve;

b) magyarul írni és olvasni tudnak;

c) feddhetetlen előéletüket községi bizonyítvánnyal igazolják.

Oly egyének, kik a katonaságnál mint altisztek szolgáltak, a felvételnél előnyben részesülnek; hasonlóképpen előny adatik azoknak is, kik szőlőműveléssel már ezelőtt foglalkoztak.

Az ellátásért 144 ft. f. é. december hó 1-én és 72 ft. 1900. évi június hó 1-én.

Vagyontalan folyamodók fél vagy egész ösztöndíjat kaphatnak s ehhez képest ellátásukért az egész évre vagy csak 72 fót tartoznak előleges félévi (36 fót) részletekben fizetni, vagy egészen az állam költségén végezhetik az évfolyamot. Ruházatról és ágyneműről azonban minden tanuló kivétel nélkül maga tartozik gondoskodni.

A felvétel iránti folyamodványok 50 kros bélyeggel ellátva a Nagyméltóságú Földművelésügyi m. kir. ministeriumhoz címezve legkésőbb november hó 10-ig a tarczali m. kir. vincellériskola igazgatóságához nyújthatók be.

A folyamodványhoz melléklendők:

- 1) A folyamodó életkorát tanúsító bizonyítvány (vagy keresztlevele, vagy katonakönyv, vagy az életkort igazoló községi bizonyítvány);
- 2) erkölcsi bizonyítvány;
- 3) vagyoni bizonyítvány;
- 4) katonai vagy cselédkönyv; ha a folyamodó ezek egyikével bír;
- 5) iskolai, vagy más bizonyítványok, me-

lyekkel a folyamodó rendelkezik s melyekkel tanusíthatja, hogy minő iskolát végzett, a vagy mivel foglalkozott;

6) ha a folyamodó még atyai hatalom, vagy gyámság alatt áll az atya vagy gyám beleegyezése s ha a pályázó saját költségén való felvételért, vagy ösztöndíjért folyamodik, egyszersmind nyilatkozata arra nézve, hogy az évi 144, illetőleg 72 fót a megállapított feltételek mellett a vincellériskola igazgatóságának pontosan be fogja fizetni.

Kelt Tarczalon, 1899. szept. 29-én.

M. kir. vincellériskola igazgatósága.

4246. I/99. sz. A n.-mihályi J. főszolgabírájától.
Körösvény.

Folyó évi október hó 12-étől 2 drb. bitang-ságban talált ló van Nézpest község birájánál őrizet alatt. — Az egyik 7-8 éves, sötétszaga színű, herélt, 2 első és bal hátululó lábán fehér folt; a másik 4-5 éves, fekete kancsóló, homlokán csillag. Körözését elrendelem azzal, hogy igazolt tulajdonosa Nézpest község birájától a lovakat átveheti.

N.-Mihály, 1899. okt. 18.

Bárczy Gusztáv tb. szolgabíró

Vasuti menetrend

— Érvényes máj. 1-től. —

Indul Ujhelyből:

Budapest felé

Reggel vegyes v.	7 óra 14 perc.
Délután személy v.	12 óra 24 perc.
Este személy v.	8 óra 32 perc.

Mező-Laborcz felé.

Reggel vegyes v.	7 óra 14 perc.
Délután személy v.	1 óra 35 perc.
Este személy v.	8 óra 32 perc.

Csap felé

Reggel vegyes v.	7 óra 39 perc.
Délután gyors v.	1 óra 20 perc.
Délután személy v.	5 óra 06 perc.
Este gyors v.	8 óra 46 perc.

Érkezik Ujhelybe:

Budapest felől

Reggel vegyes vonat	6 óra 40 perc.
Délután gyors v.	1 óra — perc.
Délután személy v.	4 óra 47 perc.
Este gyors v.	8 óra 14 perc.

Kassa felől

Reggel személy v.	7 óra 13 perc.
Délután személy v.	2 óra 52 perc.
Este vegyes v.	8 óra 30 perc.

Mező-Laborcz felől

Reggel személy v.	7 óra 13 perc.
Délután személy v.	3 óra 41 perc.
Este vegyes v.	8 óra 31 perc.

Csap felől.

Reggel gyors v.	6 óra 54 perc.
Délután személy v.	11 óra 53 perc.
Délután gyors v.	3 óra 51 perc.
Este vegyes v.	7 óra 56 perc.

Nyílt-tér.

KÖZPONTI BORVIZSGÁLATI ÁLLOMÁS
Budafok (Promontor) Budapest mellett.
Speciális berendezésű Laboratorium kizárólag bor vizsgálatok végzésére.
Tulajdonosok: Spiegel Béla hites törvényszéki vegyész; Deutsch Cornél.
Az elemzések 24 óra alatt végeztenek.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

A szerkesztő postája.

K. A. — Czeke. Besoroztuk. Abban a másik irányban mi nem tehetünk lépéseket.

Felőlős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: Ehlert Gyula.

Hirdetések.

Tk. 9690,899. szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

A s.-a. ujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság köhíre teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtónak Fedor János és Untener Mihály mint Fedor István kiskoru örökösei gyámja végrehajtást szenvedő elleni 19 forint 26 kr. törökötletés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a s.-a. ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a. ujhelyi kir. járásbíró) területek között Széphalom községében fekvő a széplalomi 176. letén lévő Széphalom községében fekvő a széplalomi kiskoru Fedor Józsefet, kiskoru Fedor Máriát, kiskoru Fedor Juliannát és kiskoru Fedor Erzsébetet illető jutalékra 500 forintban; továbbá ugyanazon kir. törvényszék és kir. járásbírósg területek között Alsó-Regmecz községében fekvő az alsó-regmeczi 266. számú tjkvben foglalt Fedor József, Mária, Julianna és

Erzsébet kiskoru végrehajtást szenvedők, továbbá Fedor Istvánné szül. Untener Erzsébet tulajdonostárs nevén álló és az 1881. évi LX. t. c. 156. §-a értelmében egészben árverés alá bocsátandó + 506/b. hr. sz. jószágterest az árverést 114 forintban emellett megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok és pedig a széplalomi 176. számú tjkai ingatlan az 1899. évi november hó 13. napján délelőtt 10 órakor Széphalom községében a községi bíró bázánál, míg az alsó-regmeczi 266. sz. tjkai ingatlan az 1899. évi november hó 13. napjának délutáni 3 órakor Alsó-Regmecz községében a községi bíró házában megterített nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adadni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% v. gyis a széplalomi ingatlanra 50 frot, míg az alsó-regmeczi ingatlanra 11 frot 40 krt készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8-ik szakaszában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi szeptember hó 2. napján.

Wieland,

kir. törvény-zéki bíró.

Málczai körjegyzőnél egy segéd, illetve irnoki állás, havi 15 forint kvártély és koszt fizetéssel **november 1-től** elfoglalható. Ajánlatok levélben fogadtnak el.

Tk. 6238/1899. szám.

Hirdetmény.

Horbok-Csebineye község telekkönyve erdő elkülönítés következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendelettel képest átalakított és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. évi XXIX., az 1889. évi XXXVIII., és az 1891. évi XVI. t. c. z. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. c. zikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítatik.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községnek **1899. évi november hó 14-én** fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. az összes érdekelt, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netalan észrevételüket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886. évi 29. t. c. z. 15-18. és az 1889. évi 38. t. c. z. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött bizottság előtt élő szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték elengedési kedvezményétől is elesnek; és

3. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törölését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kelt Homonnán, a kir. járásbírósg, mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi október 12-én.

Dr. Oláh, kir. albiró.

Vegytisztá, természetes

FOLYÉKONY Szénsav CO₂

Dr. Raydt szénsavipar részv.-társaság gyártmánya. Gyártelepek: Eyach, Stuttgart, Berlin, München, Zürich, Bécs.

Könnnyű 10 és 20 klgmcs acél tartályokban. Vezér-képviseléség és állandó nagy raktár Magyarország és keleti tartományok részére:

Darvas József

Budapest, Gyár-utca 31.

Telefon II—80.

Telefon II—80.

Viszonteladók egyes megyékre kerestetnek.

Épületek, ingóságok, termények

tűzkár elleni biztosítására,

továbbá: élet- és járadék biztosítások felvételére

ajánlkozik :

az Első Magyar Általános Biztosító Társaság

kerületi ügynöksége

S.-A.-UJHELYBEN, a „Zemplén“ kiadóhivatalában.

A MALÁRTSIK-féle
esász. és kir. kiz. szabadalmazott
Patkányirtó-pogácsa
valódi csakis ezen

Kapható 30 és 60 filléres csomagokban.
Mindenütt 1 és 2 koronás dobozokban.

védjegygyel.

Ide figyeljenek bácsik,
Mit talált fel Maláresik:
Feltalált egy olyan mérget,
Mely kiirtja e rút férget!

Oly jó ez a találmány,
Nincs már Ujhelyben patkány.
Kiirtotta valamennyit
Egereknek milliót.

Ártalmatlan más állatnak,
Kaesa-, liba-, tyuk- s malacznak;
A patkánynak halált okoz,
S csak harmincz krajczár egy doboz.

Ismerik is világszert', —
Manapság már e jó szert.
Fogadjuk meg tanácsát,
Rendeljünk hát pogácsát!!

1247/1899. V. sz.

Árverési hirdetmény.

Alólikt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. járásbírószág 1899. évi V. II. 480/1. számú végzése következtében Dr. Lang Pál ügyvéd által képviselt Klein Jakab miskolczi lakos javára Dr. Szirmay István s.-a.-ujhelyi lakos ellen 220 forint s. jár. erejéig 1899. évi július hó 29-én foganatosított biztosítási végrehajtás után felülfoglalt és 542 forint becsült házi butorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a s.-a.-ujhelyi kir. járásbírószág 1899. évi V. II. 480/3. sz. végzése folytán 220 forint tökékövetelés ennek 1898. évi márczius hó 20. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 43 forint 11 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig S.-A.-Ujhelyben alperes lakásán leendő eszközésére 1899. évi október hó 28-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingósá-

gok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is eladatni fognak.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is foganatosíthatni fog.

Kelt S.-A.-Ujhely, 1899. évi október hó 10-én

Tomasovszky Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

„Szent István“

czukrozott hashajtó labdacskok

Ezen labdaesok, menten mindennemű ásványi s vegyi anyagoktól, tisztán növényi részek pora s kivonatából készítvők s teljesen ártalmatlanok. — A „Szent István“ labdaesok csikarás nélküli, biztos hatású hashajtó szert képeznek s a kényelmes bevehetés czéljából rózsaszínű czukorkéreggel vannak bevonva. Kiváló gyógyhatással bírnak étvágytalanság, székrekedés, aranyér, alhasi fájdalmak s puffadás, felbőfőzés, elromlott gyomortól eredő fejfájás, életundor, keserű szájjal s általában mindennemű gyomorbetegségeknek.

A „Szent István“ labdaes éveken át romlatlanul áll s miután czukrozva van, könnyen bevehető. Legnagyobb előnye más hashajtó szerek között, hogy nem csinál gyomorcsikarást, 5-6 óra múlva áll be hatása.

Olesósága pedig, jósága mellett vetekedik bármely más hasonló készítménnyel.

Egy doboz „Szent-István“ hashajtó labdacsk

ára 15 kr.

A labdaesok palacska alaku fadobozokban kerülnek forgalomba és a készítő pecsétjével vannak lezárva.

Készítő hely s főraktár:

MIHALOVITS I. gyógyszerész

a „Kigyó“-hoz

Debreczen, Főter, a városházzal szemben.

Budapestben Török József gyógyszerészárában.

S.-A.-Ujhelyben:

Vidder Gyula gyógyszerészárában.

1344/1899. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alólikt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. járásbírószág 1897. évi 10191. számú végzése következtében Dr. Szántó Márk ügyvéd által képviselt Graus S. A. hunfalvai lakos javára Dr. Fried Lajos helybeli lakos ellen 300 forint s. jár. erejéig 1897. évi szeptember hó 22-én foganatosított kielégítési végrehajtás után felülfoglalt és 722 forint becsült házi butorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a s.-a.-ujhelyi kir. bíróság 1898. évi V. II. 780/9. számú végzése folytán 300 forint maradt hátrány ennek 1897. évi június hó 20. napjától járó 6% kamatai és eddig bíróilag már megállapított költségek erejéig S.-A.-Ujhelyben alperes lakásán leendő eszközésére 1899. évi október hó 31. napjának d. e. II órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is foganatosíthatni fog.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, 1899. évi október hó 8. napján.
Tomasovszky Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Meghívó.

A hazai szövetkezetek központi hitelszövetkezte mint szövetkezet kötelekébe tartozó Zemplén-Agárd és vidéke községi hitelszövetkezet 1899. évi november hó 4-én délután 3 órakor a reform. evang. iskolában

rendkívüli közgyűlést tart,

melyre a tagok az alapszabályok 24. § értelmében meghívotnak azon megjegyzéssel, hogy a mennyiben a fenti napra kitűzött közgyűlésen a tagok az alapszabályok módosításához szükséges $\frac{2}{3}$ többségben meg nem jelennek, az új közgyűlés november hó 11-ére tűzetik ki, a mikor is az tekintet nélkül a megjelenő tagok számára határozatképes leendő.

Napirend:

1. Az országos központi szövetkezetbe való belépés.

2. Az alapszabályok módosítása.

Kelt Zemplén-Agárd, 1899. évi október hó 15-én.

Az igazgatóság.

Egy jó forgalmu keresztény péküzlet Tolcsván kiadó. — Értekezhetni Novák Antalnál Tolcsván.

327, 328, 343, 344/1899. vh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alólikt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. törvény-cikk 102. szakasza értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kereskedelmi és váltó kir. törvényszék 1899. évi 131,820, 10391, 10394. sz. végzése következtében Dr. Zoltán Géza ügyvéd és neje Silberkraus Gizella és Müller Cecília budapesti lakosok javára Friedlman Ignác és neje Silberkraus Róza budapesti lakosok alsó-ladiskóczyi birtokos ellen 12050 forint s. jár. erejéig 1899. évi augusztus hó 19-én foganatosított kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 3305 forint becsült következő ingóságok u. m.: az alapul lefoglat buza, gabona, zab, szena, vegyes szalmák, trágya és butorok, továbbá a felülfoglat gazdasági gépek és eszközök, szekerek, vaskék és vasboronák, szénagyújtó lógereblye, tizedes mérleg, új vetőgép, 3 darab. szarvasmarha és 5 darab. ló nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a homoanai kir. bíróság 1899. évi V. 350/2 számú végzése folytán 12050 forint tökékövetelés, ennek különböző időtől járó kamatai és eddig összesen 589 forint 98 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Alsó-Ladiskóczyon a gazdasági tanyán leendő eszközésére 1899. évi október hó 31-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitétik ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvény-cikk 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is foganatosíthatni fog.

Kelt Homonnán, 1899. évi szept. hó 28. napján.

Tomory kir. bir. végrehajtó.

Szálloda megnyitás.

Tisztelettel vagyok bátor a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Gálszécsen, a fő-utcán 37. házszám alatt lévő saját házamban szállodát nyitottam, hol is a legjobb étel és italokat, valamint lakószobákat bocsáthatok a n. é. közönség rendelkezésére.

Legjutányosabb árak, pontos kiszolgálat.

Fő elvemnek tűzve ki a tisztaságot, pontos kiszolgálatot és olcsó számítást; kérem a nagyérdemű közönség kegyes pártfogását és tömeges látogatást.

Kiváló tisztelettel

Jámbor Lajos,
vendéglős.

Alírási felhívás.

Alulírottak „S.-A.-Ujhelyi kölcsönös önségélyző hitel-szövetkezet” czímmel a keresk. törvény szellemében egy korlátolt felelősségű szövetkezetet alakítanak.

A szövetkezet célja a belépő tagok takarékosági hajlamának előmozdítása és a megtakarított tőkének ezek között kölcsönképen való elhelyezése által a tagok hitelképességének s ezzel gondolkodásuknak fejlesztése.

Szövetkezeti tagul minden feddhetlen jellemű egyén kor- és nemkülönbség nélkül jelentkezhet, ki magát egy-egy jegyzett tőrszövetet után a szövetkezet megalakításától számított 5 éven át a szövetkezet pénztárába hetenkint egy korona befizetésre kötelezi.

Egy és ugyanazon tag több tőrszövetetét jegyezhet. Minden jegyzett tőrszövetetét után a jegyzés alkalmával 1 korona beiratási díj fizetendő egyszer s mindenkorra, mely beiratási díj, ha a szövetkezet meg nem alakulna, a tagoknak visszafizetendő lesz.

Ha valamely tag a szövetkezet megalakulása után a közgyűlés által megállapítandó alapszabály módosítók szerint befizetéseit meg nem kezdené, az aláírásakor befizetett díjak a szövetkezet javára esnek és vissza nem követelhetők.

Mihelyt aláírás utján legalább 200 tőrszövetetét jegyztetett, alulírottak tartoznak a szövetkezet megalakítása céljából alakuló közgyűlést összehívni.

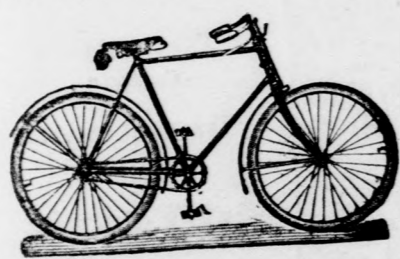
Az alakuló közgyűlés jelen felhívás kibocsátásától számított 45 nap alatt feltétlenül egybehívandó, ellenesetben az eszközölt aláírások érvényüket veszítik.

Jelen aláírás felhívást kibocsátják a szövetkezet megalakulásáig minden a szövetkezetet illető ténykedésükért szavatolnak.

Aláírások az alulírottaknál, az ált. ipartestület és az iparosok önképző egyesületének helyiségében s a helybeli lapok kiadóhivatalaiban teljesíthetők.

S.-A.-Ujhely, 1899. október hó 11-én.

Csuka Ödön, ügyvéd.	Meczner Gyula földbirtokos.	Dr. Waldmann Adolf orvos.
Dr. Rosenberg B. orvos.	Kádár Gyula gyógyszerész.	Hericz Sándor iparos.
Dr. Erényi Manó ügyvéd.	Grosse Ödön szőlőbirtokos.	Widder Gyula gyógyszerész.

KORNSTEIN IGNÁCZ

S.-A.-UJHELY.

Steyeri fegyvergyári „Waffenrad” és

„Helical Premier” kerékpárok, kerékpár alkatrészek, Reithoffer és Dunlap-féle köpenygyummi és légtömlők.

Mindennemű **vas- és aczélárúk, szerszámok, gazdasági eszközök, gépfelszerelési anyagok, géphajtó szijak, ruggyanta áruk** dúsan felszerelt raktára.

Oliva, repace, eredeti Mautascheff és Nobel, valamint süritett olajok s Tovatte gépsziradék.

Vizmentes ponyvák és terményszákok.

Portland és román cement, kátrány- és asphalt, fedél és elszigetelő lemezek állandó nagy raktára.

Ajánlok használt, de teljesen jó karban lévő **cséplőkészleteket s lokomobilokat**, egy használt hibátlan **kazánt.**

Jutányos árak, előnyös fizetési feltételek.

Szenvedő fiatal férfiak

ha meg akarnak szabadulni gyöttrő bajuktól és kellemetlen **betegségüket** alaposan meg akarják gyógyítani használjanak kizárólagosan

Mindazon esetekben, ahol Santal-olaj használata orvosilag javasolva van, a **legczésertőbb és legjobb a**

SANTAL-EGGER

alkalmazása, mely a legjobb minőségű kelet-indiai Santal-olajból készült és az orvos urak által rendeltetik.

1 üveg ára 1 frt 50 kr., postán bérmentve; a pénz előleges beküldése mellett 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 3 üveg 4 frt 50 kr.

Gyógyszertár a „Nádorhoz”, Budapest, VI. Váci-körút 17 szám.

Bodrogközi járásban Kaponya községében a **NEMES LÁSZLÓ-féle** birtok mint legelő bérbé kiadó, esetleg több évre is gazdálkodásra kibérelhető. Értekezhetni a tulajdonossal Kaponyán.

Szálloda és vendéglő Debreczen városához.

Több év óta fennálló, jóhírnevű vendéglőmet a fokozódó forgalomnak megfelelően megnagyobbítani óhajtván, mélyen tisztelt vendégeim kényelmére, **Debreczenben, Piacz-utca 29. szám alatt**

SZÁLLODÁT

rendeztem be s azt kellően felszerelve a forgalomnak átadtam. A szálloda a város központján, a városházzal szemben áll s így az utazó közönség itt találja meg legkönnyebben az érintkezési pontokat.

Jó magyaros konyhám **legízletesebb ételeket** szolgáltatja; pinezében pedig a **legtisztább borokat** tartom. Az ellátás tehát igen jó, az árak mérsékeltek. Azonkívül a figyelmes kiszolgálásra is nagy gondot fordítok.

Ennélfogva kérem, sziveskedjék szállodámat és vendéglőmet nagybecsű látogatásával minél gyakrabban megisztelni s én a magam részéről mindent el fogok követni arra nézve, hogy t. vendégeimet minden tekintetben kielégíthessem.

NÉMETH ANDRÁS,
szálloda- és étterem-tulajdonos.

V. 84/3. 1899. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi XL. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti IV-ik ker. kir. járásbíróóság 1898. évi Sp. VII. 1442/5. és 99. Sp. VII. 141/7. számú végzése következtében Dr. Pollák Rezső budapesti ügyvéd által képviselt Budapest VIII., IX., X. takarékpénztár részvénytársaság cégéjébe a Sztropkó, A.-Olsva, Brusnyicza, Jakusóc, Kolbóc, Krizlóc és N.-Bresnyicza községek ellen 144 forint és 144 forint s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 610 frtra becsült egy hydrophor tüzi fecskendő kocsis, 1 gőzfertőtlenítő gép és 2 nagy vizszállító kocsiból álló ingóságok a kassai tekarékpénztár végrehajtató javára 424 frt 80 kr. tőkekövetelés s jár. erejéig eszközölt felülfoglalás következtében nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a sztropkói kir. járásbíróóság 1899. V. 84/3 sz. végzése folytán 288 frt tőkekövetelés, ennek és pedig 288 frtnak 1893. évi január hó 10-16. 144 forintnak pedig 1899. január 10-16. 6% kamatai és eddig összesen 79 frt 90 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Sztropkón a tüzoltó szertárban leendő eszközzésére **1899. évi október 27-ik** napjának d. e. 9 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzítés mellett, a legtöbbet igérőnekbecsáron alul is eltoznak adatni.

Kelt Sztropkón, 1899. évi szeptember hó 25. napján.

Bodnár Jenő,
kiküldött végrehajtó.

Alapítva
1866.

Alapítva
1866.

Minden rendszerü

Gőzkazánokat,
Szesz- és viz-tartályokat,
Henze-féle főzőket,
Czefre-előkeverő-kádakat,
továbbá mindennemű
gőzkazán- és gőzmozgony-javításokat
s egyéb kazánmunkákat

legszolidabb kivitelben s jutányos áron szállit és eszközöl

Fleischer és Társa

gépgyára és vasöntödéje
KASSÁN.

Hirdetmény.

A t. cz. közönség tudomására hozatik, hogy alulirott intézet földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10—50 évig terjedő

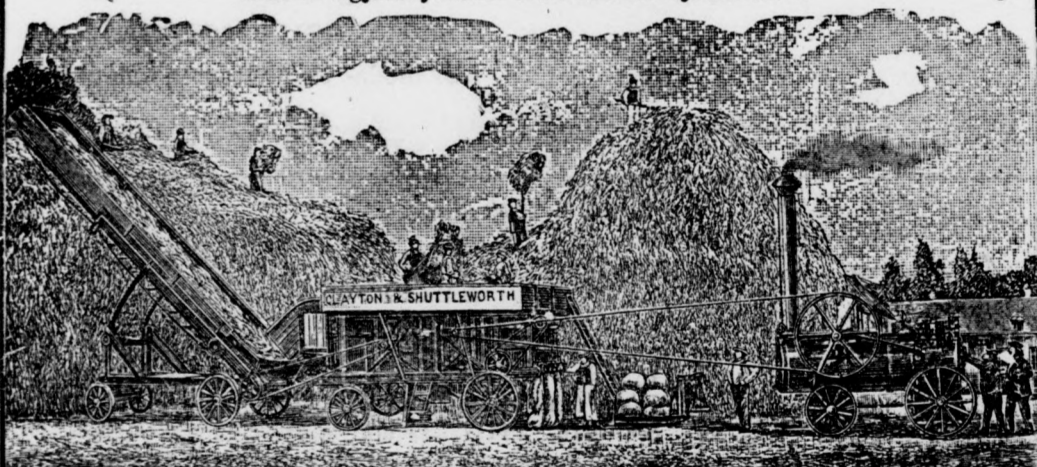
Törlesztési kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb fevilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2/3 egész 12 lóerőig, szalmakazalozók, továbbá járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

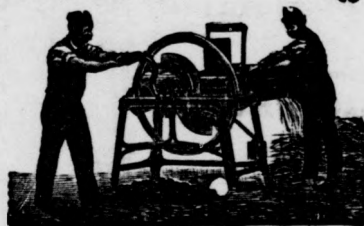
„Columbia-Drill“
legjobb sorvetőgépek, szecsakavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrle-malmok, egyetemes aczél-ekék,

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kiadatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Valódi Karlsbadi cipőraktár.

Halász Hermann

ezelőtt

Özv. Rózsássy Lajosné

S.-A.-Ujhely, főtér Vadászkiirt épületébe.

Ajánlja

valódi karlsbadi uri-, női- és gyermek-czipők különlegességeit.

Nagy választék kitünő bőr és

valódi Halina csizmákban.

Egyedüli raktár urak számára a legelegánsabb és legczélszerűbb viseletű Triumph (Diadal) és Viktória czipőkben.

Valódi Karlsbadi cipőraktár.

Egy millió koronát

is lehet **Osztálysorsjegyen** nyerni. Huzás már folyó év november 16—17-én. — Egy 1/1 sorsjegy ára 6 frt, 1/2 3 frt, 1/4 1 frt 50 kr., 1/8 75 kr. Árusítja:

Löv Mihály S.-A.-Ujhelyben,

hol már **60,000** és számos melléknyeremény találtott, azonkívül **2** frtos államsorsjegyek, huzás december 30-án és **50** krajczáros jótékonycélu sorsjegyek, első huzása január 4-én.

Postai megbizások pontosan eszközöltetnek.

Elismert legjobb mosószer

LESSIVE PHÉNIX

J. Picot szabadalma, Páris.

55 éremmel kitüntetve.

Fehérnemű mosásra
egymagában

szappan nélkül,
szóda, hamu és
chlór nélkül!

Lessive Phénix

nindent legjobb-
ban mos!

!! Kezesség!!

Gyárak:

Páris,
Bordeaux,
Montreal
(Canada),
Chatelineau
(Belgium),
Szt.-Pétervár,
Köln-Ehrenfeld,
Vác.
Chlór és kén
nélkül!

S.-A.-Ujhelyben kapható:

NAGY FERENCZ és MALARTSIK GYÖRGY
fűszerkereskedésekben.

Lessive Phénix

kapható Magyarország minden fűszerkereskedésében és droguistájánál. — Csomagokban fenti rajz szerint árusítatik.

Gyár: Osztrák-Magyar Monarchia részére: Vác.